

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Meghosszabbított ülések a Házban.
Tisza István lemondása az ugrai mandátumról.
Furcsa kárterítési perek a M. Á. V. ellen.
A halálos automobil ut.
Ehrlich tanár távirata.
Letartóztatott vásári család.
Öngyilkos festőművész.
Halál a sineken.
Fürdőzési panamak.
Egy nagy államférfi és egy kis leány.
Benzin-részegség.
Kulisszatitkok.

Az ellenzék joga.

Arad, július 5

Ennek a hétnek a végén kezdi meg a képviselőház érdemleges tevékenységét. A kormányelnök, a többség és a legnagyobb ellenzéki párt más, helyesebb munkabeosztást óhajtott. A nemzeti munkapárt és a Kossuth Ferenc elnöklete alatt álló függetlenségi és 48-as párt inkább tartotta volna az ország érdekében, ha az országgyűlés mindenekelőtt helyreállítja a törvényes állapotokat az ország pénzügyi kormányzatában és a véderő normális szükségletét kielégíti. Mert nem lehet annak jó következménye, ha az országban az eksz-leks-állapot állandósul. A parlamentnek, ha átérzi nagy hivatását, első és legfőbb kötelessége, hogy a pénzügyi kormányzás ellenőrzését gyakorolja. Az ellenzéknek meg éppen legfontosabb hivatása, hogy haladéktalanul gátat vessenek annak, hogy a kormány alkotmányos fölha-

talmazás híján teljesítsen kiadásokat és szerezzé meg azoknak fedezetét. Magára az országra is demoralizáló hatással van az állandósított eksz-leks, mert megmutatja a polgároknak, hogy alkotmányos jóváhagyás hiányában is folyhatik a kormányzás. Megrendül a hit a parlamentárizmusban és gyengül a bizodalom alkotmányos institucióink erejében. De a kormányra is bénítólag hat ez az áldatlan állapot. Gátolja az ország érdekeit szolgáló szabad mozgásban, visszatartja beruházásoktól és számos égetően szükséges kiadástól, mert a minisztérium súlyos felelősségének tudatában csupán a legszükségesebb igények kielégítésére szorítkozhatik.

Nem önző érdek vezette hát Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, amikor a Ház elnöke által egybehívott pártközi értekezleten mindenekelőtt a költségvetési fölhatalmazás és a rendes ujoncjutalék tárgyalásának napirendre tűzéséhez kérte a pártok vezetőinek beleegyezését. Es az ország érdeke vezette Kossuth Ferencet, a legnagyobb ellenzéki párt vezérát is, amikor a kormányelnök szempontjait honorálta.

Am Justh Gyulának más a nézete. Es történetesen találkozik a néppárt felfogásával. Ok nem törődnek vele, ha a kormány tovább is eksz-leksben kormányoz. Ha az ország hozzá szokik is a törvényen kívüli állapotokhoz. Ha ezernyi nagy érdek nem lel kielégítést. Ok a válaszfeliratról óhajtanak vitázni. Holott a koalíciós

kormányzat idején épen Justh Gyula enunciólta mint elnök azt a házhátróztatot, hogy — teljesen analog helyzetben — a felirati vita elhalasztásával, mindenekelőtt törvényes költségvetést adjanak az országnak. A néppárt pedig támogatta szavazataival. A különbség épen csak annyi, hogy akkor az urak kormányon voltak. A numerikus erővel nyilván a felelősségérzet is egyenes arányban csökken.

Hiszen tisztában van azzal a kormány is, a többség is, hogy a maga akaratát Justhék és a néppárt tiltakozó kooperációja ellenére is könnyű szerrel keresztülvihette volna. Az elnöknek módjában lett volna egyszerű napirend-indítvány formájában megtenni a propozíciót, hogy a képviselőház első tárgynak az indemnítit tűzze napirendre. A szabályok által megengedett négy felszólalás után a többség bizonyára határozattá emelte volna az elnöki indítványt. De a kormányelnök, aki a parlament vezetésére hivatva van, elállott a kérelmétől, melyet csak az összes pártok beleegyezésével óhajtott keresztülvinni. Nem gyengeségből tette. Nem is transigálás végett. Hanem az általános parlamenti helyzet helyes megítélésének következtében.

Az ellenzéket hevíti a vágy, hogy nagyszabású vitát indítson az általános politikai szituációról. Joga van hozzá. Ez a vita helyes is, szükséges is. Hadd lássa az ország tisztán, hány zsákkal telik. De a kormány és a többség is szívesen veszi ezt a disz-

Napoleon.

(Részlet Pékár Gyula darabjából. Bemutatják az Uránia-ban július 6-án, szerdán este.)

Napoleon Milanóban fejére teszi a longobárd vaskoronát, s olasz anyanyelvén, de francia szívvvel fenyegeti meg a taliánokat: „Isten adta e koronát, jaj nektek, ha hozzá nyúltok!...”

Nézzük most családi berendezkedését. Olasz alkirályllyá szeretett mostoha fiát, Beauharnais Eugént nevezte ki: szép lelkű ifjú hős, ki mindvégig híven kitart a császár mellett.

Ő a napoleoni éposz legrokonzenvesebb alakja, — a mai Leuchtenberg hercegek őse.

Felséggé lesz a Napoleon édes anyja is és pedig Madame Mére címmel; szegény jó korzikai prókátorné, ő az egyedüli, aki sohse hisz a fia szerencséjének állandóságában.

Ő a pompa közepette is a régi egyszerű spóroló asszony marad s a fia udzsolása dacára se tudja soha elkölteni pár millió apánzását.

„Hagyjad” sopánkedik, — „legalább én hadd őrizsem meg a pénzt, tudom, egyszer majd ugy is nekem kell benneteket, ezt a sok királyt eltartani...”

Ő tul fog élni mindent s a sors majd igazat ad neki!

Hát a testvérek?

Végzetlen türelme és gyöngesége dacára velük lesz a császárnak a legtöbb baja.

Maga mondja, „biz’ Isten, ugy jöttök nekem, ugy követelődztök, mintha legalább is a boldogult apánk örökségét sikkasztottam volna el!”

Tény, hogy mind elégedetlenek s mind el- l-ne dolgoznak.

Pedig József nápolyi, — utóbb spanyol királyllyá lesz, — a gögös és ledér Eliza, toszkánai nagyhercegnővé — a gyöngé Louis pedig a szép Beauharnais Hortense férje, hollandi királyllyá!

Lucien a legtehetségesebb köztük, de ő megmarad egyszerű vérbeli és caninói hercegnek s nem vállal királyságot.

Azt mondja: mint uralkodónak új népe pártjára kellene állania, már pedig Napoleon franciául akar kormányoztatni a testvéreivel!

Ebben igaza van.

Nos, Lucien csak gazdagodni kíván; mint követ egyszer, 15 milliót vág zsebre a portugál kormánytól s ekkor kegyvesztetté lesz...

Jérôme, a lefiatalabb: jó fiú, de könyvelmő látor, ki farsangosan fog uralkodni Westfáliának nevezett pünkösdi királyságában.

Ő az egyedüli testvér, a ki se közvetlenül, se közvetve nem dolgozik a császárság bukásán.

Karddal kezében ott lesz Waterlooánál. No,

annál perfidebb a csinos nápolyi királyné, a hálátlan Caroline.

Bátyja milliókat önt neki s ő egyre intrikál.

Mit akar?

Csak azt, hogy férje, a szép Murat legyen a gyermektelen Napoleon utódává a trónon.

Itt van ő, minden korok legbravúrosabb lovas generálisa, ki pincérből, kereskedősegből lesz marsallá, nagyadmirálissá, nagyherceggé s végül nápolyi királyllyá.

Pompáskodó dalia, ki csak 4 hónap alatt 27 ezer frank ára struccotlat rendel a csákója számára, de korlátolt uralkodó s teljesen híján az erkölcsi erőnek.

Csufosan elárulja a gazdáját s a végén az osztrákok lövetik föbe...

De tovább, — a csudaszép Paulina, a császár utolsó huga, bájos és szerelmes teremtes, ki sok botrányos kaland után végre Borghese római hercegen talál türelmes férjre.

Róla mintázza Canova a híres Borghesei Vénuszt, s róla szól a nem kevésbé híres anekdota.

Szemére vetik: „hogyan hercegné, ön így meztelenre vetkezett Canova előtt?” — s Paulina naivan felel: „de kérem, hisz be volt fűtve!”

Kedves teremtes, ki még meghalni is tü- körrel kezében, mosolyogva hal meg.

kussziót. Mi sem félünk ennek a vitatkozásnak plein air-jétől. Nekünk is vannak igazaink, amelyeket az ország tanácskozási termében ki kell fejtenünk. Mi is megakarjuk világítani az ország előtt a mi politikánkat. És a választási visszaélések fejezetéhez is lesz a többségnek súlyos hozzászólása. Kell, hogy az ország elé tárja a terrorizmusnak, az elriasztásnak és a legkülönbözőbb visszaéléseknek felháborító sorozatát, melylyel az ellenzék az ország akaratának megnyilvánulását több-kevesebb sikerrel meghamisítani igyekezett.

Ezt a nagy politikai vitát tehát elkerülni nem is lehet, nem is kell. Az pedig tökéletesen egyre megy, vajjon ez a diszkusszió felirati vita címén, avagy pedig az indemniti-javaslat általános vitája címén folyik is le. Ha a felirati vita kapcsán zajlik le, úgy az indemniti-vitának anyagát vonja el; ha az indemniti-javaslat kapcsán hangzik el, akkor a felirati vita lett volna kurtább ezuttal. A parlamenti viták ökonómiája ezt a felfogást igazolja.

A kormánynak és a többségnek közömbös lehet tehát abból a szempontból, hogy milyen sorrendben állapítja meg napirendjét a képviselőház. Az ország néhány héttel később fog kikerülni az eksz-leksz kellemetlenségeiből. Justh Gyula és a néppárt ezzel nem törődik. Visszaadják a kölcsönt. A választásoknál az ország nem törődött ő velük, most ők nem törődnek az országgal.

A munkaképtelen Reichsrát. Bécsből jelentik: *Bienert* bárónak már kezében van az uralkodó felhatalmazása az osztrák parlament elnapolására vonatkozólag. Valószínű, hogy a miniszterelnök még ma megkezdte a rendelkezéseket az elnapolást illetőleg. A parlament működése tehát négy-öt napnál tovább aligha tart. A Reichsrát most annyira zúllott, amilyen már régen nem volt. A helyzetet komplikálja az, hogy *Chiarri* báró lemondott a költségvetési bizottság elnöki tisztéről. Nemcsak a költ-

ségvetési bizottságban, hanem a pénzügyi bizottságban is áldatlan állapotok uralkodnak, úgy, hogy a nyugodt munkálkodás teljesen lehetetlen.

Bécsből jelentik: Az osztrák miniszterelnök ma este 7 órakor rövid tanácskozás után tekintettel azokra a nehézségekre, amelyek a költségvetési bizottságban felmerültek és tekintettel arra, hogy nincs remény ezeknek az akadályoknak az utból való elhárítására, elhatározta a Reichsrát elnapolását.

Meghosszabbított ülések a Házban.

A kormány tervel.

Távirati tudósítás.

Arad, július 5.

A képviselőház munkaprogramját illetőleg megállapíthatjuk, hogy az érdemleges munka hétfő előtt alig kezdődhetik.

Ma a munkapárt felirati bizottsága ülésezett és ezen Láng Lajos előadó bemutatta a munkapárt felirati javaslatának tervezetét. Szerdán délelőtt a képviselőház felirati bizottsága ülésezik és ha ezen végleg megállapodnak a felirati javaslat szövegezésében, úgy a pénteki ülésen megkezdhetné a Ház a felirati javaslatok tárgyalását.

Mint hogy azonban minden párt külön felirati javaslatot terjeszt elő, nagyon valószínű, hogy az érdemleges tárgyalások csak a jövő hétfőn veszik kezdetüket.

A kormány el van rá készülve, hogy a felirati vita igen széles mederben fog folyni és hogy az ellenzéki pártok ezt az alkalmat felhasználják, hogy választási keservüket kiötsék és bánatukon könnyítsenek. A kormány mégis reméli, hogy a felirati vita két hétnél tovább tartani nem fog. Ha azt venné észre a kormány, hogy az ellenzék a vitát tulságosan elhuzni szándékozik, úgy már a vita legelején a munkapárt egy tagja indítványozni fogja a tárgyalási időszaknak egy, esetleg két órával való meghosszabbítását. Nincs kizárva a felirati vita tartamára délutáni parallel ülések rendszerezése, ami lényegesen meg fogja rövidíteni a vita időtartamát.

A kormány terve az, hogy a felirati vita befejezése után, még a folyó hóban megke-

zdi az állami szükségletek, első sorban a pénzügyi felhatalmazási és az ujonejavaslatok parlamenti letárgyalását.

Ezen két javaslat előreláthatólag augusztus hó közepe táján elintézését fog nyerni, mire a honatyák megkaphatják az öt hat hétre tervezett nyári szünetet.

Ma érkezett távirataink itt következők:

A felirati bizottság ülése.

Budapestről jelentik: A felirati bizottság ma délelőtt tartotta meg ülését a munkapárt klubhelyiségében. Az ülésen, mely egyenyed 11 órakor kezdődött, *Percezel Dezső* elnökolt. A kormány részéről jelen voltak: *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök, *Hieronymi Károly*, *Lukács László*, *Hazay Samu*, *Székely Ferenc*, *Serényi Gusztáv*, *Zichy János* miniszterek. *Láng Lajos* előadó beterjesztette a felirati bizottság tervezetét, amely fölött hosszabb eszmecsere indult meg. Az ülésen jelen volt *Tisza István* gróf is.

A felirat.

Budapestről jelentik: A felirati bizottság által megszövegezett válaszfelirat hűségesen követi a trónbeszéd szövegét, annak gondolatmenetét és a kormány politikai programját tartalmazza. A felirati bizottság ma délután a hiteles szöveget véglegesen megállapította. A kormány lehetőleg még a pénteki ülésen megakarra kezdeni a Házban a felirati javaslat tárgyalását, s épen ezért, minthogy a házszabályok értelmében minden benyújtott javaslat a benyújtástól számított három nap múlva kerülhet csak tárgyalás alá, a Ház fogja meghatározni a vita megkezdésének idejét.

A nemzeti munkapártból.

Budapesti tudósítónk jelenti: A felirati bizottság ma este a nemzeti munkapárt körhelyiségében ülést tartott, *Percezel Dezső* elnökletével. Az ülésen a felirati bizottság jelentését hitelesítették. *Tisza István* gróf, aki ma este jelen volt a körhelyiségben, Szatmárra utazott és csak szombaton tér vissza a fővárosba.

A Ház munkarendje.

Budapestről jelentik: A képviselőház holnapi formális ülésén a felirat tervezetének benyújtása mellett a pénzügyi bizottság nevében *Hegedűs Loránt* előadó jelentést fog tenni az

Nézzék nyugágyát, — itt vannak már azok az új antik motívumok, melyekből a császárság milieujé, a pompázatos Empire-stil kifejlődik.

A hűsi kórház képest hős-római emblémakkal ékes a stíl: benne a napoleoni pedáns, katonás szögletesség és a parvenü társadalom pompavágya.

A sas a császár állami és katonai emblémája, — civil jelvénye azonban a méh: a szorgalmas törhetetlen polgári munka, melynek ő maga a legelső képviselője.

Ép itt mondja kora jelesseinek: „nyitva legyen minden pálya minden tehetségesek előtt!”

Nincs is tán csak egy valaki, akinek tehetségét nem méltányolja, — itt ül az a hölgy balra elől: egy fellengzős írónő, a szenális *madame de Staël*.

Nemcsak azellemével, de szerelmével is üldözi Napoleont; szalónjából ő akarná kormányozni Franciaországot!

Egyre faggatja a császárt: „Felség, milyen asszonyt szeret a legjobban?”

„Ólyat” — felel a császár türelmetlenül, — „aki a legtöbb gyermeket adja a hazának!”

De félre az asszonyokkal, — im' trombita szól a Marsmészón, a császár a zászlósavakat osztja ki ezredeseinek és 18 tábornokának ad marsallibotot.

Kedvelt gyermekei, a „Grande Armée” hős-

sei közt van, kik aranyos élő zászlókként száguldanak utána Európa csataterein át s kiknek emlékét a gloire csillagkoszorúja fonja be örök időkre.

Pórból emelkedett époszi daliák, de csak jó alvezérek, kiket uruk szelleme éltet.

Fellengzős címeikkel, — ép itt írja össze őket Napoleon, — e marsallok lesznek az új állam mágusai és a milliós donációk adják kezükbe a pompa hatalmát.

Itt vannak először is a kegyencsek: *Lannes* montebelloi herceg, kivel a császár mindvégig tegeződik, *Berthier* neuchateui fejedelem, a hű vezérkari főnök és *Duroc*, francia herceg, a palota főmarsallja...

A nagy hadvezetők: *Oudinot* reggioi és *Massena* rivoli-i herceg, kit Napoleon oly büszkén nevez „a diadalnak édes gyermeké” ek. *Davoust* eckmühli herceg nem marad mögöttük, — a császár csak egy nyert ütközete után egyszer 1800.000 frank évi jövedelmet ad neki!

Junet, az egykori dobos, *Abrantés*, *Clarke* hadügyminiszter *Feltre* hercegévé lesz, az áruló *Bernadotte* marsall pedig jutalmul a svéd trónt kapja urától.

Mesés hősök, mesés karrieriek, — de azért *Ney* marsall varad mégis a „brave des braves”, a vitézek vezére, — nevét, mint *Eschingen* és *Moszkva* közötti hercege adja át utódainak.

De valahogy meg ne feledkezzünk a jó paraszt *Lefebre* őrmesterről.

A legenda szerint ő lett annak a kis mosónőnek az urává, kinek *Bonaparte* hadnagy, egykor adósa maradt a számlával.

Lefebre azóta már marsall s amint látni fogjuk, *Danzig* ostroma után a császár danzigi herceggé üti őt.

Az ujdonsült hercegné majd eljön a császárhoz, mint *madame Sans-Gêne* s mikor a felség udvarolni kezd, újból prezentálja neki a kifizetetlen mosónőszámlát.

S Napoleon megint csak nem tud fizetni...

A hívek után az árulók, — három sötét jellem: a császár direkt megbuktatói.

Az otrantói herceg, *Fouché*, a legaljasabb köztük, — rendőrmíniszter, de olyan, kinek gazságait a türelmes császár mindvégig ellenrendőrséggel kénytelen sakkban tartani.

Örökös áruló, ki egyszerre tárgyal a *Bourbonokkal*, *Orléansokkal* s *Metternich-csel*!

Máltó partnere *Talleyrand*, a szeniálisan romlott beneventi herceg; minden koroknak leghitezegebb diplomatája: az árulás fejedelme.

Expüspök létére soha még tévedésből sem mond igazat s Európával együtt 20 királyt és 3 eszázart tart bolonddá...

Végeredményében ő győzi le Napoleont és pedig a császár legrégibb barátja, *Marmont* marsall által.

Marmont raguzai herceg követi el a kézzelfogható nagy árulást 1814-ben.

indemnítási javaslatról, valamint a véderőbizottság nevében Solymossy Ödön báró előadó az ujjonjavaslatokról, amelyeket tehát szintén napirendre lehet majd tűzni. A helnap-i ülésen, amelynek egyetlen tárgya a következő ülés napirendjének megállapítása, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök azt fogja javasolni, hogy a Ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt tíz órakor tartsa s annak napirendjére 1. a felirati javaslatot, 2. az indemnítást, 3. az ujjonjavaslatokat tűzze ki. Ha ez alatt az idő alatt a Ház nem fejezhetné be a felirati vitát, úgy akkor Khuen-Héderváry gróf azzal a napirendi indítvánnyal fog előállni, hogy változtatás meg a napirendbe foglalt tárgyak sorrendjét. Tegyük első helyre az indemnítási javaslatot, másodikként az ujjonjavaslatokat és harmadikként a felirati tervezetet.

A Justh-párt felirata.

Budapestről jelentik: A függetlenségi és 48-as párt felirati javaslatának megszövegezésére kiküldött bizottság, melynek tagjai Batthyány Tivadar gróf, Holló Lajos és Földes Béla, még nem állapította meg a javaslat szövegét, csupán annyit határozott el, hogy a javaslatban nem fognak kiterjedni részletesen a trónbeszéd egyes pontjaira, de kiemelik az általános, egyenlő és titkos választói jog követelését, a gazdasági kérdésekben pedig a párt régi álláspontjához híven, az önálló vámterületet és önálló bankot fogják követelni. A javaslatot valószínűleg Holló Lajos szövegezi meg.

Küldöttség a belügyminiszternél.

Budapestről jelentik: Szászvárosból ma egy küldöttség járt fent a nemzeti munkapárt körhelyiségében, hogy orvoslást kérjenek a belügyminisztertől Vlád Aurél és párthívei erőszakoskodásai ellen. Vlád Aurél és pártja, mint ismeretes, a képviselőválasztásnál kisebbségben maradt és ezért most a környék magyarságának és a nem Vládra szavazó románoknak erkölcsi és anyagi segítségét kérik. Így Bábolnán a magyar korosmárosa kimondták a bojkottot és órség gondoskodik arról, hogy senkise ne lássa lábát a korosmába. Ugyanígy dolgot történnek más községekben is. Vlád Aurél háza udvarán vasárnaponként izgatott összejöveteleket tart, amelyek után mulatságot rendeznek s ezeken Vlád Aurél és felesége nemzeti viseletben együtt táncolnak a parasztokkal. Piskin a román papot akkor érték tetten, mikor arra gyűjtött aláírásokat, hogy a Farkas-párti szavazóknak mindenképpen ártani fognak. Farkas Pál szászvárosi képviselő, akit a küldöttség felkeresett, kijelentette, hogy mintán mandátuma ellen petíciót adtak be, mint érdekelt fél panaszait nem terjesztheti a miniszter elé. A küldöttség erre felkereste Hollaky Artur volt fogarasmegyei főispánt és az vezette őket a miniszter elé. Héderváry gróf a teljes orvoslást megígérte a küldöttségnek.

SPORT.

+ Menyháza kirándulás. A július hó 10-én Menyháza fürdőbe tervezett kirándulásra 7 óra este 8 óráig lehet jelentkezni. A jelentkezések ekkor véglegesen lezártnak és a vasárnapi kirándulásra csak azok vehetnek részt, feltéve, hogy gyorsmotorral történik az utazás, akik a határidőig jelentkeztek, mert a gyorsmotor csak két kocsival közlekedhet. Ha azonban a kirándulók száma a 160-at meghaladja, akkor több kocsiból összeállított vonat lesz bevezetve, amelyet mozdony fog továbbítani. Ez esetben is azonban 7-én estig lehet jelentkezni, mivel a résztvevők pontos számát 8-án a vasutigazgatóságnak be kell jelenteni, de egyébként is

időre van szükség, hogy az igazolványok kiállíthatók és az egyéb szükséges intézkedések nyugodtan megtehetőek legyenek. A külön vonat menetrendje 8-án állapíttatik meg és a résztvevőkkel közölve lesz. Jelentkezni lehet Bloch és Kerpel papírkereskedésében, továbbá a turista-egyesület igazgatóságánál d. u. 5-8-ig. Résztvételi díj egyesületi tagnak 7 korona, nem tagnak 9 korona, mely összegben a vasuti költség és ebéd költsége foglaltatik.

Tisza István lemondása az ugrai mandátumról.

Levél a pártelnökhöz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Amint az előre tudható volt, Tisza István gróf, akit Ugrán egyhangulag, Aradon pedig impozáns szótöbbséggel választottak meg képviselővé, két mandátuma közül az aradi tartotta meg, az ugrairól pedig lemondott. Erről az elhatározásáról levélben értesítette tegnap Markovits Antalt, az ugrai nemzeti munkapárt elnökét, aki a nagyváradi pártlapban hozza ezt köz tudomásra. Egyben a lemondás folytán az ugrai községhezán e hó 10-ikén délelőtt 11 órakor tartandó képviselőjelölő gyűlésre hívja össze a nemzeti munkapárthoz tartozó választópolgárságot.

Tisza István grófot ennél az elhatározásánál az a szempont vezérelte, hogy amikor a negyvennyolcas pártnak olyan megvívhatatlannak hirdetett várában, mint Arad, sikerült fényes győzelemre vinni a nemzeti munkapárt lobogóját, bármily őszinte szeretet és ragaszkodás is fűzi őt ugrai híveihez, az Aradon erős, lelkes küzdelem árán elhódított mandátumot kell megtartania. Ezzel indokolta elhatározását Markovits Antal pártelnökhöz intézett levelében, amelyben hangsúlyozza, hogy bár lemond az ugrai mandátumról, a szíve, lelke igaz szeretetével fogja megőrizni és viszonzni az ugrai választópolgároknak személye iránt megnyilatkozó bizalmát.

Az Ugrán vasárnap megtartandó pártgyűlésen fogja felolvasni Markovits Antal pártelnök Tisza István grófnak hozzá intézett levelét. Ezután határozzák el, hogy kit léptessenek fel Tisza István gróf utódjául. A választópolgárság egyértelmű akarattal és lelkesedéssel Nagy Bölöny József szilasi földbirtokost fogja képviselőjelöltül kikiáltani. Nagy Bölöny József volt már egy ízben az ugraiak képviselője és olyan általános becsülés és rajongó szeretet fűzi az ugrai polgárságot a velük szíve-lelke minden érzésével összeforrt földesurukhoz, hogy megválasztása épp olyan impozánsnak ígérkezik, mint volt a Tisza István grófé.

Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, a kihez szintén bejelentette Tisza István gróf az ugrai mandátumról való lemondását, a napokban hivatalosan is értesíti erről Biharmegye központi választmányát és kéri fogja az új választás kiírását és határidejének megállapítását. Eszerint előreláthatólag augusztus első felében lesz az új képviselőválasztás Ugrán.

Bizonyosra vehető, hogy a parlamentből kimaradt negyvennyolcas exképviselők közül többen fognak pályázni az ugrai mandátumért. Emlegetik is már Visontai Somát, Farkasházy Zsigmond dr.-t, Szathmári Mórt, Papp Jánost és még másokat. A nemzeti párt jelöltjeként Vlád Aurél dr.-t és Maniu Gyulát emlegetik. Bizonyos azonban, hogy ezekkel az ellenzéki és nemzetiségi kísérletezésekkel szemben fényes győzelme lesz a nemzeti munkapártnak.

Ehrlich tanár távirata.

Nyilatkozata kiváló munkatársáról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

A politikai események, a technika csodái, a nagy és pikáns társadalmi szenzációk mind eltörpülnek tíz nap óta egy szürke szobatudós neve mellett, akit a világhír — ez a hisztérikus dáma, — egyszerre felkapott szárnyaira s oly szédítő, káprázatos magasságokba emelt, hogy az ausztráliai szigeteken éppúgy ismerik már manapság, akár a párisi boulevardokon. Ez a szürke férfiú Ehrlich Pál, az ötvenhatéves, örökletes átkától szabadította meg csodamódra az emberiséget.

Ehrlichről nem kell, hogy beszéljünk többé: az ő neve immár ott ragyog ama kiválasztottaké mellett, akik az egész világ, az egész kulturemberiség jóltevői. Sőt talán az ővé ragyog mindannyi közt a legfényesebben...

De a telegrammok, melyek a nagy eseményt világgá röptették, megemlékeztek egy kicsike, japán tudósról is, aki állítólag jobbkéz volt a frankfurti megváltónak. Ez a tudós Hata doktor, a majnaparti laboratórium asszisztense. A lapok megírták, milyen nagy szeretettel emlékezett meg az öreg professzor a kis japán doktorról, azon a kolosszálisan érdekes gyűlésen, melynek a berlini Virchow-egyesület volt színhelye, a múlt hét szerdáján. Nagyrabecsülését különben azzal is kifejezte a fiatal tudós iránt, hogy szerét Ehrlich Hata praeparatumnak keresztelte.

Kit ne érdekelné minden apróság, mely e korzakos találmánnyal összefüggésben áll? Egy fővárosi lap alkalmasszerűen találta azt az ötletet, hogy magát Ehrlich professzort kérje meg arra a nagy szívessegre: nyilatkozzék legközelebb munkatársáról s a világhírű tudós a következő távirattal elégitette ki mindannyiunk kíváncsiságát:

doktor hata ist 37 jahre alt und seit 13 jahren fachbakteriologe er ist schueler des ausgezeichneten forschers kitasato in tokio in dessen institut er 7 jahre lang peststudien getrieben er ist einer der hervorragendsten mitarbeiter die ich ie hatte und hat sich durch seine chemotherapeutischen studienhauptsachlich ueber spirillen bei auffindung des neuen mittels sehr verdient gemacht

ehrich

(Hata ist 37 Jahre alt, und seit 13 Jahren Fachbakteriologe. Er ist Schüler des ausgezeichneten Forschers Kitasato in Tokio, in dessen Institut er 7 Jahr lang Peststudien getrieben. Er ist einer der hervorragendsten Mitarbeiter, die ich je hatte und hat sich durch seine chemotherapeutischen Studien hauptsächlich über Spirillen bei Auffindung des neuen Mittels sehr verdient gemacht. Ehrlich.)

Magyarul: „Hata doktor harminchét esztendő és tizenhárom év óta foglalkozik bakteriológiával. Kitasatónak, a kitűnő japán kutatónak tanítványa s az ő intézetében hét éven át pestistannulmányokkal tegeledett. Egyike legkiválóbb munkatársaimnak, mindazok közül, akikkel egyáltalában valaha dol-

gom volt. Chemoterapeutikai tanulmányaival, különösen a spirillákról szólókkal, nagy érdemeket szerzett az új szer feltalálása körül. Ehrlich.

Furcsa kártérítési perek a M. Á. V. ellen.

Az utas joga. — Bor helyett — mérge.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Bazskó Géza budapesti lakos furcsa jogalapon indított kártérítési pert a MÁV. ellen. Bazskó lábujját Palioson akarta kezelteni s ezért Budapestről leutazott a fürdőre. Budapesten a Szabadka felé este tíz órakor elinduló személyvonatba szállott föl. Másodosztályú jegyet váltott s be akart ülni egy másodosztályú fülkébe. A fülkének azonban vagy az ajtaja volt bezárva, vagy pedig minden ülőhely el volt benne foglalva. Bazskó hiába lármázott, hiába kiabált, nem kapott helyet s Budapest-től Szabadkáig állva kellett neki az utat megtenni.

A lábujjait, de furfangos ember jegyzőkönyvet vett föl, az utitársaival aláíratta s aztán orvoshoz ment. Az orvos konstatálta, hogy Bazskó lábujja súlyosbodott azért, hogy egy éjszaka se le nem ültetett, se le nem fakthetett.

A jegyzőkönyv és az orvosi vélemény alapján a kereskedő kártérítésért perelte be az államvasutat. Keresetében azt vitatja, hogy neki a megváltott vasuti jegy ellenében egy ülőhelyhez van joga a vasuti kocsiában. Mint-hogy ülőhelyet nem kapott, a MÁV. kárérítéssel tartozik.

— Nem igen valószínű, hogy a budapesti kereskedő megnyeri a pert — mondotta maga az ügyvédje — de egy tanulsága mégis van az esetnek.

A forgalmas vonalakon járasson a MÁV. annyi kocsit, hogy az utasoknak legalább ülőhely jusson.

Abban a jogásztársaságban, ahol erről a furcsa perről szó esett, megemlítették, hogy egy még bonyolultabb pere is van az államvasutaknak, amely már esztendő óta húzódik, s még nincs benne ítélet.

E pernek valóságos története van. Egy kereskedő mérges folyadékot expedíálított a vonatban. Hogy a magasabb tarifát és a méregszállítással járó igen sok kellemetlenséget megtakarítsa, a szállítónak a mérget tartalmazó hordót azzal adta át, hogy bor van a hordóban.

Utközben egy vasuti munkás megfurta a boros hordót s nádszálon jól húzott belőle. A boros hordó mérge gyorsan hatott, s a munkás meghalt.

A MÁV. erre megbüntette a szállítót, mert mérget adott föl bor helyett. A szállító kifizette a bírságot, de beperelte a vasutat, mert a mérges folyadék kifolyt.

De pört indított a vasuti munkás családja is. Ez azzal érvelt, hogy a vasuti munkás ugyan tilalmas cselekedetet vitt véghez, amikor lopott. De a lopásért még nem jár halál. — Ha a vasut bor helyett mérget expedíál, viselje annak következményeit, — fizessen kártérítést a munkás haláláért.

A furcsa kártérítési perek ítélete előérdekklóással néznek a vasutasok.

Fürdőzési panamák.

*

A minta-vendég.

I.

Csinos villa kertjében, pompázó illatos virágok között, haragos-zöld szederszőlővel befutott lugasban vacsorához készül a fiatal házaspár. Dömösdy Károly, a férj, házias komóciával, ingujjban, Lenke, a felesége egy könnyű, áttört batizt bluzban üdén, mosolyogva szorgoskodik a terítés körül. Dömösdy Lenke minden mozdulattal boldog gyönyörűséggel figyeli s aztán, mint akinek a lelke csordaltig telt az élet szép álmával, önkéntelen hosszan sóhajt.

— Kire gondoltál, apuskám?

— Senkire, kis anyuskám.

Lenke az ölébe szökik és faggatja.

— Hamar, hamar megmondani, mert ez a sóhajtas fölötte gyanus volt. Én nem fogok enni. Én sirni fogok.

— Ugyan édes lelkecském, kire gondolhatam volna, mint rád.

— Ez nem épen bizonyos. A jelenlevők után nem szoktunk sóhajtozni. Te pedig sóhajtottál.

— Hát mondd, kicsikém, de egészen komolyan, nekem már sóhajtanom sem szabad? Ez az est olyan édes, mámoros... Ezek a virágok a részegítő illatukkal... A te édes, aranyos lényed. Olyan vagy, mint valami üde, pihegő, kis fehér tollu galamb...

— Jaj-jaj Karesi, te nagyon hiszelegsz... Pusztit... Most pedig vacsorázzunk.

II.

Szemes ur a kiskapun begördül. Károly és Lenke rémülten rebbennek szét s a másik pillanatban az elfogyasztásra váró finom borjuszeletek, saláta, torta, bor az asztal fiókjába kerülnek s oszupán az üres terítékek maradnak.

— Szervuszok gyerekek! kiáltja még a kaphan.

— Oh, hogy a jégverés lapított volna meg — beszankodik Károly magában.

— Istenem, végünk van, sóhajtja Lenke.

— Szervuszok, szervuszok, kis boldogságaim. Hiába, ti vagytok az én kedvenceim. Ilyen paradicsomi élethez még nekem is kedvem kerekedne. De azért is siettem el hozzátok. Ah, talán megzavartam a vacsoraidőteket?

— Szó s besz róla, kedves Dini bácsi... Hanem hát...

— M-akor is jöhettem volna. Ezt akartad mondani Karesikám. Csak ne zsenirozzatok magatokat, legfeljebb én is veletek tartok. Egy-két falat a magunk formájú emberek asztalánál nem számít.

— De nincs egyebünk, min egy kis írósvaj meg retek, — füllenti zavartan Lenke.

— Hát ki kért tőled hideg borjuszeleteket, édes angyalom? A társaságokban a retek az szanaszt, a vaj az... Különböztetés is a legégszesegebb nyári eledel. Retek és vaj, kell ennél finomabb?

— De nem fog haragudni Dini bácsi, Karinak nem szabad bort inni, nagyon vérmes és most csak...

— Vízet iszok angyalom. Nagyon jó. Nincs is jobb, mint egy pohár jó hideg víz. Víz, retek és vaj. Ez igazán kedves...

— De a vizünk, talán tudja is Dini bácsi, kissé fanvar fűzfa ízű.

— No igen. Hogyne tudnám. Mikor még a ház azé a para-zt Ágotáié volt, egy csikó is beledöglött a kutba. De az nem baj. Azóta a vizet kimerték, a csikót kihúzták. És a gyökérizű viznek megvan az a jó tulajdonsága, hogy ha az ember megszokta, sokkal jobban kívánja, mint az istelen vizet. De te ma szebb vagy, mint máskor, k's hugom.

— Oh Dini bácsi, ha tudná... (A férje tülebe sugja): — Karc-i ám kérék üzd el.

— Csak egy kis adag vaját hozz — sugja vissza bosszusa a férj.

— Te ugyan, édes öcsém, most engem odakívánsz, ahol az a bizonyos bors terem — mondja Dini ur.

— Nem, nem oda — szólal meg élénken Károly — még messzebbre!

— Sajnálak édes öcsém, pedig nem megyek. Nem sérthetem meg az édes kis feleséged, ki oly önfeláldozó önzetlenséggel ajánlotta fel azt a kis nyári vacsorát.

Dini ur boldogan mosolyogva megmaradt, sőt éjfélig ott maradt, halálra kinezva, gyötörve unalmas, léha pletykáival az ifju párt, akik végre is elálmósodva Dini ur csevegése alatt, lehanyatló fővel szunnyadozni kezdtek.

— No, ezeket szépen elaltattam. Ők boldogok. Ők még gyerekek... Egy édes, bohó mese mellett ellaszának.

III.

Éjfél. Dini ur már elosont. Lenke félve felnyitja az egyik, majd a másik szemét és látja, hogy Károly valóban alszik. Felkölti.

— Károlykám... Ébredj fel, édes apám, már elment a vén rinocerosz.

— Elment, hála istennek. Fiam, én meghalok, olyan éhes vagyok.

— Nekem már elment az étvágyam. Olyan törődött, fáradt vagyok. Oda a mi boldog, szép esténk...

Károly előszedi az asztalfiókból a borjuszeletet, a tortát, a bort s aztán derekasan hozzálát a falatozáshoz.

Lenke megsimogatja az ura homlokát s bizonyos félénk borzongással mondja:

— Édes fiam, menj és zárd be a kis kaput. Mert ez az utálatos ember képes lesz visszatérni a peccenyesszagra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A mester fegyelmi joga.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Érdekes, mondhatni elvi jelentőségű esetet döntött el ma az aradi törvényszék büntető felebbezési tanácsa. Sommer Györgyné, egy új-aradi német asszony, feljelentést tett az aradi járásbírósnál Olár Jusztin, az „Aradi Cipész-iparosok Termelő Szövetkezeté” nek igazgatója ellen, mert ez kiskorú fiát, aki tanonként dolgozott a szövetkezetnél, megverte és rajta 8 napon belül gyógyuló sérüléseket okozott. A járásbírósnak azonban Olárt felmentette a büntetőtörvénykönyv azon rendelkezése alapján, mely szerint a házi fegyelmi jog gyakorlása közben elkövetett könnyű testi sértés vétsége nem büntethető, már pedig az iparost, illetve üzletvezetőjét a tanonc felett megilleti a házi fegyelm joga.

Sommerné felebbezése folytán ma foglalkozott az ügygyel a törvényszék felebbezési tanácsa Gallu József ítélőbíró elnökelet alatt. Szavazóbírák voltak Lehrmann Viktor és Domokos József törvényszéki bírák; a vádlottat Marsieu Jusztin dr. ügyvéd védte, míg a magánvádlót Szabó Frigyes dr. képviselte. A törvényszék elfogadta a magánvádló érvelését és Olárt bűnösnek mondta ki a könnyű testi sértés vétségében, mert az iparos a tanonc felett csak akkor gyakorolhatja a házi fegyelm jogát, ha a tanonc az iparosnál lakik és ott nyeri élelmezését is. Az ítélet ellen most már a védő jelentett be semmisségi panaszt s így a nagyváradi tábla fogja ebben az ügyben az utolsó szót kimondani.

Egy nagy államférfi és egy kisleány.

Tisza István és Mattioni Lidike levelei.

Ugy kellene kezdeni ezt a cikket, hogy egyszer volt, hol nem volt..., olyan bájos, olyan kedves az a kis hír, amit alább közölni akarunk. A magyar népmesék meleg hangulata keríti az embert hatalmába, mikor leírja, hogy egy kis polgárleány, meg egy nagy államférfi milyen közvetlenül, milyen bizalmasan leveleztek egymással.

De hát vajjon miől levelezhettek? Szakasztott arról a témáról, amiről a mesebeli kisleány levelezett a nagyon nagyon hatalmas urasággal. A kisleány végtelenül szomorú volt. Baj ért valakit, akit ő nagyon szeretett. Levelet írt hát a hatalmas urnak, hogy segítsen az ő baján. És a hatalmas várur, akinek egy szempillantásból a szolgák ezrei rettegnek, aki előtt még más hatalmasságok is fejet hajtanak, aki rettenetes csatákban kéréseket nem hordozta diadalra zászlaját, ez a kemény férfi meghallgatja a kisleány egyszerű kérését, megérti a fájdalmát és... és...

A mesét nem lehet tovább folytatni. Mert ma már a mesék is megváltoztak. Azelőtt a régi jó meseidőkben a kislányok segítséget kértek a szegény édesanyjuknak, vagy hogy apját fivérét szabadítsa ki a fogságból, ahol ártatlanul szenvednek. Az idők nagyon megváltoztak. Ma már a csitri kisleányok is politizálnak. Naivan, butácskán, de politizálnak. Ma már ők is mandátumot kérnek, valaki számára.

Es őh, egyetlen sora. Azok a nagy-nagy hatalmasságok ma már még akkor se segíthetnek, ha meglágyul a szívük és akarnak segíteni. Ambaraszt a kérést, hogy egy munkapárti vezér egy Kossuth párti bukott képviselőnek adja át a mandátumát, még azok a mesebeli nagyságok se teljesíthették volna. A politika tudniillik mindig csunya volt és rideg.

Kedves kis hírről értesítenek bennünket Szekszárdról: A képviselőválasztások után egy szekszárdi kisleány nagyot gondolt és üdvözlő levelet írt Tisza Istvánnak. A levél a következőképen hangzott:

Nagyméltóságu Uram!

Az újságokból olvastam, hogy Nagyméltóságodat két helyen választották meg képviselőnek. Most, hogy szeretett, régi, jó képviselőket, Szabó Károlyt kibuktatta Batthyány Tivadar gróf, nagyon kérem, hogy az egyik felesleges mandátumát engedje át Szabó Károlynak.

Tiszteletteljesen üdvözlö

Mattioni Lidike.

Postafordultával a geszti kastély látképével ellátott levelezőlap érkezett a kisleány címére. A levelezőlapon a következő válasz állott:

Kedves Lidike!

Igazán sajnálom, hogy kedves kívánságának nem felelhetek meg, de lássa, ha szabad volna is, amit kért, Szabó Károlyt úgy se fogadhatná el az én mandátumomat, mert ő Kossuth-párti, engem pedig munkapárti programmal választottak meg. Ezt belátja, ugye. Én is nagyon sajnálom őt, de másrészt irigylem, hogy ilyen kedves kis pártfőgója van.

Szívélyesen üdvözlö

Tisza István.

Szabó Károly pedig még ezek után is aligha fog megvigasztalódni. Mert ez a kisleány pártfogásánál is többet ér egy szavazat, amiaz ellenjelölt szavazatainak számán felül van.

BENZIN-RÉSZEKSÉG.

A gépfegyvernél ödöklőbb szerszám, a benzinnél, a dinamitnál és a melinitnél veszedelmesebb robbanó anyag az emberi könnyelműség. Talán a háborúk és a tengeri viharok nem pusztítanak el annyi embert, a hányat megöl vagy nyomorékká tesz a felelősség érzésének hiánya vagy fogyatéka: a lelkiismeretlenség, a gondatlanság, a hetvenkedés, a virtuskodás, a számítás nélkül való vakmerőség, amit gyűjtőszóval általánosságban könnyelműségnek nevezünk. Borzasztó egy matéria is, mert láthatatlanul, lefoghatalanul, ellenőrizhetetlenül hordozódik szerte az emberek lelkében, míg egy gonosz pillanat égő csóvája hozzáér és akkor megtörténik az explózió, az iszonyu robbanás, romboló és gyilkoló erővel. A könnyelműség fölrobban és pusztít minden területen és minden levegőben, minden helyen és minden eszközzel.

Legi zonyosabb dolog, mikor az emberi léleknek ez a robbanó szere valami más robbanószerrel kerül együvé és kölcsönös kísértéssel gyújtogatják egymást. Ha veszedelmes helyre jut az, a ki nem ismeri, megmérni nem tudja, sőt talán kedveli is a veszedelmet. Ez aztán könnyen elveszti a legdrágábbat, a pótolhatatlant, a maga vagy a mások életét.

A főváros tözsomzédságában, Újpest határában tegnap ilyen gyilkos szerencsétlenség történt. Explodált, pusztított és embert ölt a virtuskodó környelműség, a mely maga a bakra kapott, a hozzáértést a kasba szorította és beleröpítette az egész alkalmazottságot a katasztrófába.

A megdöbbenés, a részvét és a felháborodás hullámai vegyesen tolnak egymásra az ember lelkében, mikor az újpesti katasztrófa lefolyását és körülményeit olvassa. A lelkiismeretlenségnek, a könnyelműségnek, az élet — a maga élete és a más élete — gonosz semmibevevésének valóságos magyarázata füstölgött az automobil benzin-füstjében! Ez a füst, ezer véres példa mutatja, egyáltalában valami kárhóztos szédületbe ejti azokat, akik maguk nem is érzik, csak a mi orrunkba, szemünkbe köpködik. Mert nem az a csoda, ami tegnap este történt, hanem az, hogy hasonló dolog Budapesten minden órában nem történik. Az automobil a keserű és dühös néphumor nem ok nélkül sorozta a gázlók osztályába, mert folyton gázol és Janek zseké, a tegnapi katasztrófa kocsisa, csak azt bizonyította be, hogy a műkedvelő soffor is tud olyat produkálni, amelyet a hivatásos, tanult sofforok is tömegesen művelnek.

De ballatlan és példátlan az automobilon garázdálkodása országsszerte. Miért rohannak olyan veszettül azok, akiknek legkevesebb sürgős a dolguk, akiket a legkevesebb munka és tennivaló kerget? Mi ad nekik jogot arra, hogy valósággal lekaszálják azokat, akiknek az a bűnük, hogy — nem járhatnak automobilon? És mit tud megvédelmezni a hatóság, ha még az utcán járó-kelő emberek élete biztonságát se tudja megvédelmezni?

Vagy minden intézménynél, rendnél és hatóságnál erősebb lenne a negyven lőerejű

— benzin? Vagy adjon a hatóság mindnyájunknak egy-egy automobilt, vagy csöndesítse meg az automobilon garázda sebességét kemény és szigorú intézkedésekkel. Olyan kegyetlen szigorúsággal úgy se tud elbánni az automobillal, amilyen kegyetlenül ez elbánnik velünk, ha aki a bakján ül, megrészezszi — a benzintől.

Letartóztatott vásári csaló.

Kétforintosok öt korona helyett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Az ötnapos nyári vásár a rendőrség szemével nézve is igen jelentéktelen volt. Forgalom, már mint zsebmetézők, csalók, tárcadobók és hízók, vásári tolvajok fajtájából ugyszólván semmi. Green Nándor főkapitány el is ment már tegnap nyolc napi szabadságra. Alig akadt dolga a rendőrségnek, mely erősen készüldök az országos vásárookra. Ma végre akadt egy „nachzügler”. Az utolsó vásári napon horogra került a tipikus vásári bűnös.

A vásári csalók egyik legmarkánsabb alakjai közé tartozik egy majdnem hetven esztendő öreg asszony, aki még mindig elég frissességgel és kedvvel rendelkezik ahhoz, hogy egész éjszakát átutazzék egy harmadosztályú kupében, a fapadon kuporodva. Budapestről rándul ki az ország legmesszebbfekvő városába Buxbaum Áronné. Csak vásárookra jár és ott a csalásnak egy igen veszedelmes, mert naiv módszerével utazik falusi árurokra, kofákra és egyéb tapasztalatlanoknak látszó vásárosokra. Apróbb bevásárlásokat tesz. Vesz néhány hatos árát, de csak akkor, ha látja, hogy többen is állnak az elárúsító körül. Rendesen és állandóan öt koronással fizet. Azaz csak a nagyon elfoglalt és pénzt nem is igen ismerő és azt jól meg nem vizsgáló elárúsító hiszi, hogy öt korona az, amivel a nagyon siető Buxbaumné fizetett. Mint az aradi rendőrség megállapította, azok a pénzdarabok, melyekből az öreg asszony jó eszmét sikerrel helyezett el az aradi vásár alkalmával, forgalmon kívül helyezett ezüst kétforintosok. Ném hamisak, de vásárló erejüket vesztett pénzek, melyeknek csak egy forint tíz krajcár az ezüst értékük. Hány embert csapott be az öreg vásári csaló, azt nem lehetett megállapítani, mert csak ma tett jelentést egy elárúsító a vásártéren portyázó detektívnek, aki a hangos sirásra fakadt és ártatlanságát hangosított asszonyt a bűnügyi osztályon előállította. Megmotozásakor zsebeitől tíz darab kétforintot találtak.

Azt mondotta, hogy az ura adta Budapesten és neki halvány sejtelve sem volt a pénz értéktelenségéről. Mikor azonban kivezették Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy szobájából, véletlenül elejtette napernyőjét. A földre esett ernyő gyanusan csengett. A detektív megelőzte a töpörödött anyókat és ő emelte fel, de egyszerűen megnézte, mert van a napernyőnek ezüstös csengése. Azért, mert egy kendőbe kötve husz darab kétforintos volt benne elrejtve. Ez is valószínűvé tette, hogy Buxbaumné üzletszerűleg foglalkozik a pénzeszállal. A rendőrség megindította ellene az eljárást és Budapestre toloncoltatta, egyszersmind örökre kitiltotta Aradról.

Azonban a véletlen még egyszer meg is bosszulta a szegény megkárosított kofákat és krajcárért izradó elárúsítókat. Egy rendőrrel kiküldték a vén csalónőt a piacra, hogy ott

szembesítsék őt mindazokkal, akiket becsapott. Mikor visszakért a randórságra, a fejét csapkodta a falhoz és öngyilkosságot akart elkövetni. Utközben elvesztette a kézi táskájában tartott és egy kendőbe kötött pénzét. Csupa jó és forgalomban lévő bankókat és ezüst koronákat.

Halál a sineken.

Három emberélet pusztulása.

Távirati tudósítás.

Arad, július 5.

Piros vér gőze szállt föl a zombori határból az égre, bő aratása volt a halálnak, gyors egymásutánban háromszor szaladt keresztül gyilkos kerekeivel élő életeken a gőzparipa és vér folyt és halálra váltak alatta emberek és állatok.

Három emberhalottja van a véres napnak és súlyos ezresek veszttek el a szétvágott állatokban, még piroslik a sineken a meleg vér és már újból nekivág, új áldozatokra a hatalmas gőzparipa...

A vasúti kerekék véres aratásáról ezt jelentik Zomborból:

(Nincs sorompó.)

A szombatról vasárnapra virradó éjjelen istenítéletzerű vihar tombolt el Zombor és környéke felett. Menydörgés, villámcsapás rázkódatta meg minduntalan a levegőt és a komor éjszakában teremtett lélek alig merészkedett a szabad ég alá. Éjjél után két bolgár kertész — a nevüket még nem tudják — fölpakolt a kocsi, hogy egy közeli kis községbe vigyen a piacra zöldségárukat. Kétórát állt elkészültek vele a borszalmas idő dacára megindultak. Subába bujtak, a fejük ki se látszott belőle, a ló jól ismerte az utat, hát nyugodtan eresztették bele a sötétségbe. Csöndesen bandukoltak a vásártéren át a Fernbach-szállás felé, közben nagyot dördült az ég, vakítón cikázott végig a villám és a fényénél egy nagy szerencsétlenség történt: a cservenkai személyvonat elkapta a bolgárok kocsiját, szétzúzta, a lovakat kettévágta, a két bolgárt pedig megölte.

A vonat azonnal megállott, a személyzet intézkedett a szerencsétlenek elszállításáról, a vonat pedig folytatta útját. Hivatalosan azt mondják, hogy a bolgárok maguk voltak a szerencsétlenség okozói, amiért nem vigyáztak. Ezzel szemben tény, hogy a szerencsétlenség színhelyén vasúti átjáró van, de sorompó nincs.

(Sértésvágó vonat.)

Háromnegyed hétkor robogott ki a zombori pályaudvarról az újvidéki személyvonat a már a nagy szerbtemetőnél nyílt pályán hirtelen megállott.

Az utasok rémülten ugrándoztak ki a kocsikból, malyeknek kerekei alatt véresen, szét-darabolva egy egész farka sertés havert.

Ott legeltek a sertések a vasúti töltés mellett és ép akkor rohantak föl a pályatestre, a mikor arra haladt a vonat a husz darabot keresztülvágott.

(Vonatok, ha találkoznak.)

Félhét órakor futott be a zombori pályaudvarba Szabadka felől a 4104. számú személyvonat. Ugyanakkor érkezett meg a bajai vonat és ahogy a két mozdony a párhuzamos sínpáron egymásmellé került: vérfagyasztó kiáltás szárnyalta túl a fáradt gőzparipák nehéz puffogását.

A szabadkai vonat gyorsan megállott, Nemes Gusztáv kalauz a hang irányába sietett, ahol a két mozdony alatt egy ember feküdt.

Nemes kalauz kihúzza a szerencsétlent a

kerek alól és első segélyt akart nyújtani neki. Az ügyeletes rendőr azonban — nyilván sajnálta új fehér vászonnadrágját — nem is mozdult. Hiába hívta a kalauz, nyugodtan nézte, mint bajlódik a haldoklóval egy ember. Tíz pere telt el és senki még csak hozzá se nyult a vérző emberhez, akit végre Nemes kalauz egy asszony kendőjével — úgy, ahogy — bekötözött. Nemsokára megjöttek a tűzoltómentők, akik beszállították a szerencsétlenül járt embert a kórházba.

Ott megállapították, hogy az illető Paroski Válykó urszentiváni 45 éves földmives, hogy jobbkarját elvágta a vonat, hogy fejét összezúzta és kilocsantotta az agyvelejét és hogy a szerencsétlen ember — meghalt.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy Paroski át akart ugrani a két mozdony előtt és fölbukott. Az esetet nagy részvéttel és felháborodással tárgyalják az egész városban. A pályaudvar közönségét mélységesen felháborította, hogy senki se segített mentési munkájában a derék Nemes kalauznak (akit különben meg is éljeneztek) és vizsgálatot fognak kérni a rendőr ellen.

Paroski nő, nagy családú ember volt és halála nyomorba juttatta feleségét és gyermekeit.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Theodor és társa, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Vendrey Vilma vendégfelleptével. Bemutató előadás.

Csütörtök: Theodor és társa, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Vendrey Vilma fellépte.

Péntek: Theodor és társa, bohózat. Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső és Vendrey Vilma fellépte.

Szombat: Sasfiók, színmű.

Vasárnap: Este: Ember tragédiája, dráma.

* Theodor és társa. Ez a címe annak a pompás francia bohózatnak, amely holnap kerül először színpadra az aradi színházban. A francia szellemnek egyik remeke ez a bohózat, amely telve van szellemes pikantériával, finom helyzetkómikummal és sok kedves tréfával. A színház illusztris vendégei, Vendrey Ferenc, Tapolczai Dezső, Vendrey Vilma pompás szerepeket játszanak. Kivülük még a következők jutottak jó szerepekhez: Novák Irén, Zalay Margit, Dalli, Leövey, Várnay, Polgár és Kulcsár.

* Napoleon. Ma kerül bemutatásra az Urániában Pekár Gyula nagyszerű darabja, Napoleon. A korzikai félisten csudálatos, ragyogó pályafutását művészi leírásban adja Pekár Gyula és darabját szebbnél-szebb álló és mozgóképek illusztrálják. Napoleon ajaccioi szülőházától a letört titán szentilonai szenvedéséig és haláláig megjelenik előttünk Napoleon életének minden nevezetesebb mozzanata. Pekár leírásában egy nagyszerű dráma erejével hat ez a darab, melyet százötvenszer adtak egymásután a budapesti Uránia színházban. Három felvonásból áll a darab. Az első részben az ifjú Napóleon ismerjük meg és diadalutján elkísérjük egészen a trónig. A második felvonás a diadalmas császárral foglalkozik, a harmadik pedig Elbától Vaterloón át Szentilonára vezet. A hatalmas dráma lebilincselő hatással van a nézőre és alig tudunk betelni a nagyszerű darab szépségeivel. A közönségnek nagy élvezetet fog nyújtani a darab, melyet szerdán, csütörtökön és pénteken mutat be az Uránia. Délután Napoleon életéből mutatnak be pompás kinematográf sorozatot. 241.

A halálös automobil ut.

Gondatlanságból elkövetett emberölés.

Távirati tudósítás.

Arad, július 5.

A főváros határában lejátszódott vasárnapi rémes automobil katasztrófa áldozatának, Hirsch Adolfnak roncsolt teteme ott fekszik a ravatalon, fölötte két gyászba borult öreg ember zokog, akiknek ő volt gyámoltójuk. A hol csak ismerték, szerették és becsülték a munkás, jó modoru fiatal embert és a katasztrófa hírére Bécsből, Német- és Franciaországból táviratilag fejezték ki részvétüket mindazok, a kik összeköttetésben voltak a Hirsch és Csermely-céggel.

Kártérítés.

Hirsch Adolf keresete nagy részét szülei és még iskolába járó öccse eltartására fordította és így a katasztrófa a család anyagi körülményeire is nagy kihatással van. Ezért megbízták Vázsonyi Jenő dr. ügyvédet, hogy indítson keresetet kártérítés iránt. Lehet, hogy Janek ki fog egyezni a családdal és akkor nem kerül bíróság elé az ügynek ez a része.

De különben is Janek Géza automobilja a Nemzeti balesétbiztosító társaságnál szavatossági, törési és baleset ellen biztosítva volt, így a kártérítési költségek valószínűleg ezt a társaságot fogják érinteni, még pedig súlyosan, mert nagy kártérítési összegről van szó.

Janek jobban van.

Az újpesti gróf Károlyi magánkórházban érdeklődőknek azt mondták, hogy Janek Géza, a szerencsétlenség voltaképpen okozója jobban van. Sérüléseiről a legkülönbözőbb verziók voltak elterjedve. Kezelő orvosa előadása szerint semmi törés, vagy ficamodás nem érte; bal karján van csak erősebb zúzódás, csuklóján a nyílt sebet bevarrták és két három hét múlva teljesen felgyógyul.

Arra a kérdésre, hogy lovagolhat-e egyhamar, az orvos a következőket válaszolta:

— Az bizonyos, hogy felgyógyulása után is a bal karját egy ideig nem használhatja úgy, mint eddig. Utókurára is lesz szüksége, hogy egészen rendbejőjjön.

Tehát nem valószínű, hogy a kottlingbrunni versenyek első felében nyeregbe szálljon.

Emberölés.

Egy újságírónak Boda Dezső dr. főkapitány a katasztrófára vonatkozólag a következőket mondotta:

— Ebben az esetben bünessélekményről van szó. A rendőrség megindította a nyomozást és a tényállás felderítése után gondatlanságból elkövetett emberölés bűnéért megtörténik a feljelentés. Janek azzal védekezik, hogy a balesetet az okozta, hogy igen nagy volt a por és így a gyors menetben nem vette észre a szekeret. Hát ez bizony igen gyenge védekezés.

— Letartóztatják-e Janeket? — kérdezte az újságíró.

— Ebben az irányban nem nyilatkozom, mert semmiképen sem akarok a vizsgálat elé vágni.

A temetés.

Hirsch holttestét ma délután szállították át az újpesti halottasházból a rákoskeresztúri temető halottasházába, ahonnan holnap délután négy órakor temetik el.

Mi volt a baleset oka?

A halálös végű szerencsétlenséget a lapok legnagyobb része annak tudja be, hogy Janek a kocsi 90 kilométer sebességgel vezette.

Egy szakember véleménye szerint nemcsak a 30 km.-es, de még a 60 km.-es sebesség esete is teljesen ki van zárva. Janek kocsija ugyanis egy *Prinz Heinrich-Fahrt* típusu 18/25 lóerős benzín-kocsi, amely már több mint egy éve van birtokában és így eredeti sebességéből már bizonyára veszített.

De teljes sebessége birtokában sem képes az a típus 90 km.-es sebességet elérni, mert hiszen a *Prinz Heinrich-Fahrt* sebességi versenyén ennek a típusu kocsinak csak 78 km.-es sebesség volt előírva a dacára annak, hogy a versenyt külön erre a célra fenntartott és elzárt fasorban tartották, még sem tudták a 78 km.-es sebességet elérni. Janek maximális sebessége tehát nem haladhatta túl az 50–55 km.-t.

A balesetért sem lehet oly mérvben felelős, mint azt a lapok feltüntetik, mert ha a kocsi a lovaknál van, nem történik semmi baj. Janek előtt haladt a 100-as automobil, ettől megijedtek a lovak és félre ugrottak, az így nyert résen átfért volna Janek, ha a lovak nem ugranak a megijedő lovak szokása szerint vissza a másik oldalra. 60 km.-es sebességet feltételezve, Janek kocsija öttized másodperc alatt, amennyi idő körülbelül a kormányzásra szükséges, 8 méterrel jutott előre s ekkor a lovak már visszaugrottak.

A kocsi rudja megcsuszott a védő csapaton, érintette a kormányrudat s ez eltérítette eredeti irányából, amelyet ha megtart, okvetlenül Janeket szurja át, így azonban Hirschet találta. Az automobil első kerékküllői meglazultak, a csapot beszakadt s a kormánykerék letört. Az első ülésen hárman ültek, holott az csak kettőre van építve, — és ez volt a baleset főoka.

Husz ember halála egy boksversenyen.

Gyilkosságok a szerecsen győzelme miatt. — Több száz sebesült.

Távirati tudósítás.

Arad, július 5.

Egész Amerika figyelme egy kisiny városkára, Nevada állam fővárosára, Renora összpontosult július 4-én. Pedig nem történt ott aznap semmi világrendítő esemény, csupán *Jeffries* és *Johnson* box-mérkőzése. *Johnson*, a szerecsen legyőzte a fehéret. Drágán fizették meg a négerek ezt a dicsőséget. A fehérek dühükben husz négyert megöltek és több százat megsebesítettek.

A hónapok óta tartó reklámok annyira felcsigázták az amerikai nép érdeklődését, hogy ebben a mérkőzésben nem csupán egy fehér és egy szerecsen box-párharcát látta, hanem szinte beléjük rögződött az a meggyőződés, hogy itt a nemzeti becsület forog kockán. És ezt a becsületet vérrel torolták meg.

Előkészületek.

A nagy boxmérkőzésre óriási előkészületeket tettek. Először San-Franciskóban tervezték, de ott a mérkőzést betiltották. Erre a rendezők Nevada államba mentek át, s Reno városát szemelték ki a match színhelyül. A városban már napok óta egyetlen kis zugot sem lehetett kapni. Az érdeklődőket számtalan különvonat vitte, valósgos néprándorlás volt már napok óta Renoba. Minden lap elküldötte külön tudósítóját. Óriási arénát építettek, tribünökkel.

Legelől százharmincegy hely volt az ujságírók számára, aztán kétezer hely következett, a melyek egyenkint kétszázötven koronába kerültek, aztán jött ezer kétszáz koronás, szerző százharminc, kétezeröttszáz százhuszöt koronás, kétezer hetvenöt koronás hely és végül egész hátul következett a, szegény nép számára hatezeröttszáz hely, a melyért csak ötven koronát kellett fizetni. Tilos volt a nézőtérre szódavizet, üvegpocharat, egyáltalán szilárd tárgyat vinni, nehogy megdobálják a birkózókat. Mindenkit, aki belépett, a rendőrség megmotozott hogy nincs e nála valami, amit dobálásra lehet használni.

Johnson a mérkőzés előtt megmérte magát: száznegy kiló, *Jeffries* nyolc kilóval nehezebb, szélesebb vállu és izmosabb és ezért a fehér győzelmében biznak. Sok függ azonban attól, hogy a sorshuzás melyik küzdőnek juttatja a szembesítő napot, amely Newadában, rendkívül erős.

Tegnap reggelre — nem tulzás — kerek 300.000 ember volt künn a beláthatatlan mezőn. Csupa feketesség, hullámszik a megszámlálhatatlan tömeg. Az arénát pedig megostromolták. Csak 15–16.000 ember számára van benne hely, de legalább kétszer annyian tolongnak odabenn. Az izgatottság leirhatatlan.

Még ott a helyszínén is rengeteg fogadásokat kötöttek. Ringek képződtek, a melyeket megostromoltak. *Jeffries* volt a favorit. Három millió dollárt tettek rá a fehérek, a feketék ellenben annál lelkesebben tántettek *Johnson* mellett, valahányszor a könyvfogadók magas póznákon hirdették, hogy a tétek értéke elérte a három milliót.

A verseny megkezdése előtt a díjakat 10.000 dollárral felemelték, s így a díj 121.000 dollár, melyből 60 százalékot kap a győztes, a legyőzött pedig 40 százalékot.

A verseny.

A mérkőzés délután 1 órakor kezdődött.

A hetedik összecsapásig egyenlők a chancek, de azontul meglátszik a fekete kiválóbb volta. Egymásután adja a megsemmisítő csapásokat, mintha eddig csak ki akarta volna kémlelni ellenfelének gyöngéit. Már a nyolcadik fordulóban el van döntve a match. *Jeffries* mindig alul marad és így megy ez a tizenötödik fordulóg, mignem a fehér legyőzöttnek jelenti ki magát és feladja a versenyt.

A kürtösök hírül adják, hogy *Johnson* győzött. A mi ezután következett, az leirhatatlan. A négerek táncba kaptak, vadul járták nemzeti táncukat, megittasodtak a holdogságtól, a „fehér” nép pedig olyan, akár csak nagy nemzeti gyász sujtotta volna Amerikát. A fehér boxolónak veresége egész Amerikában óriási felháborodást keltett. Szemére hányják *Jeffries*nek, hogy készületlenségével szégyent és gyalázatot hozott az egész fehér fajra. Kötelessége lett volna, hogy jobban előkészüljön és csak akkor kellett volna elfogadnia a kihívást, amikor már győzelme bizonyosnak látszott.

Husz ember meggyilkolása.

A boxmérkőzés ilyen eredménye a fehér lakosságnál a legnagyobb elkeseredést keltette. A vereség fölött érzett bosszújukat a néger lakosságon töltötték ki. Így Renoban, New-Orléansban számos négyert meglincseltek. Nehányat felakasztottak, míg másokat kövekkel vertek agyon. Eddig a halottak száma husz körül van, a sebesültek száma pedig több százra tehető. Az arénában magában is véres

összeütközések voltak. A match után a fehér lakosság felkereste a négerek házait és megostromolta azokat. A rendőrség nem képes a rendet helyreállítani. Filadelfiából is hasonló zavargások hírét hozza a táviró.

Öngyilkos festőművész.

Halál a Duna hullámaiban.

Távirati tudósítás.

Arad, július 5.

Az éjszaka bejelentette a budapesti rendőrségen *Papp Henrik*, az Iparművészeti Iskola rajztanárának a felesége, hogy férje eltűnt Uri-utca 24. számú lakásáról. Reggel ment el hazulról és bár mindig pontosan hazajárt délben, tegnap este se volt még otthon. Az aszszony a rendőrségen kifejtette abbéli aggodalmát, hogy férje esetleg öngyilkosságot követett el.

A rendőrség ezen a feltevésen elindulva kezdte meg a nyomozást annál is inkább, mert *Papp Henriket* tegnap a *Ferenc József-hídon* látták s tegnap erről a hídról egy iamaretlen férfi ugrott a Dunába.

A rendőri nyomozás aztán hamarosan kiderítette, hogy *Papp Henrik* csakugyan öngyilkosságot követett el. A *Ferenc József-hídról* a Dunába ugrott és a vízbe fuladt.

(A rendőri nyomozás.)

A rendőrségen több tanut hallgattak ki, akik annak a valószínűségét bizonyították, hogy a *Ferenc József-hídról* a Dunába ugrott férfi azonos *Papp Henrikkel*. Később pedig *Papp Henrikné* minden kétséget kizárólag igazolta, hogy az öngyilkos férfi kalapja és sétapálcája férjéé voltak.

A rendőrségen ma kihallgatták *Tedesi Gáspárt*, az iparművészeti muzeum egyik szolgáját, aki eladta, hogy ő épen a hídon ment át, mikor az öngyilkosság történt. Azonnal osolnakba is tilt és az öngyilkos után evezett, de kimenteni nem tudta. Az öngyilkos, *Tedesi* előadása szerint, világos nadrágot és kék kabátot viselt, a hídon maradt kalapjáról és sétapálcájáról pedig — mint mondja — azonnal felismerte *Papp Henriket*.

Acher József műegyetemi tollnok pedig azt adta elő a rendőrségen, hogy ő látta *Papp Henriket* a Dunaparton izgatottan fel és alá járkálni.

A rendőrség nyomozását maga *Boda rendőrfőkapitány* vezette és ma d. e. 11 óra tájban értesítette a nyomozás eredményéről *Papp Elek* államtitkár, *Papp Henrik* bátyját. Egyben értesítette arról is, hogy a hídon talált kalapot és sétapálcát is elküldi, hogy vajjon azok *Papp Henrikéi* voltak-e.

(Ez a férjem kalapja.)

Egy ujságíró épen fent járt az államtitkár Uri-utca 24. sz. alatti lakásán, mikor a kalapot és sétapálcát vivő polgári rendőr megérkezett. Az államtitkár és *Papp Henrikné* szorongva várták a küldöncöt az előszobában. Az államtitkár épen azt mondta az ujságírónak, hogy miután a tárgyakat még nem látták, semmi biztosat nem tudnak, mikor a polgári rendőr belépett.

Az államtitkár megnézte a *P. H.* monogrammos sűrű kalapot és a bambusz sétapálcát, s azonnal ráismert öccsöje holmijaira. Rögton felismerte a tárgyakat *Papp Henrikné* született *Ziegler Stefánia* is, aki a borzalmas fel-fedezésre elájult.

— Igen, ez a férjemé. Az új kalapja, ebben ment el, — mondotta és ájultan esett össze.

(Az öngyilkosság oka.)

Hogy mi kergette a halálba Papp Henriket, eddig nem lehetett pontosan megállapítani, de valószínű, hogy lelki egyensúlya billent meg. Az öngyilkos tanár ugyanis nagyon érzékeny lelkű ember volt. Nemrégiben, amikor Fittler Kamill, aki neki jó barátja volt, meghalt, az ideges ember bánatában ágyának esett, beteg lett. De úgy látszik, az iskolában is voltak olyan dolgai, amik túlságosan hatottak Papp szenzitív természetére.

Mátrai Lajos szobrászművész, az öngyilkos legjobb barátja erre vonatkozólag a következőket mondotta egy újságírónak:

— Tegnap délelőtt elmentem a lakására, hogy elbucuzzam tőle, mielőtt szabadságra utazom. Nem találtam otthon és a felesége azt mondta, hogy az iskolába ment. Elmentem az Iparművészeti iskolába, ahol azonban azt mondták, hogy egész nap nem volt ott. Ezen én egy kissé meglepődtem, de semmi rosszra nem gondoltam.

Hogy az öngyilkosságnak mi lehet az oka, azt nem tudom határozottan, de valószínűleg megbillent lelki egyensúlya. Ehhez pedig alighanem hozzájárul az iskolának egy kényes ügye. Hogy ez a kényes ügy miben áll, magam se tudom bizonyosan. Valami tanítónő elbocsátási ügy. Az Iparművészeti iskolában csipkeverő tanfolyam volt, amelyen tanítónőket képeztek ki. Az elmúlt évben a tanfolyamon kettő tanítónő kapott diplomát, de nem jutott állásba. A minisztérium azonban nem látta szükségesnek a tanfolyamot és felkérték Pappot, hogy egy memorandumban dolgozza fel, van-e szükség a tanfolyamra. Papp ezt a munkát rendkívül lelkiismeretesen végezte, mert a tanítónők sorsát nagyon a szívében viselte. Nem lehetetlen, hogy ez billentette meg lelki egyensúlyát és ez kergette a halálba.

A rendőrség most a legszélesebb körű intézkedéseket tett, hogy az öngyilkos tanár holttestét megtalálják. Délután azt jelentették, hogy a Csepel mellett egy férfi holttestet vetettek a partra a Duna hullámai és valószínű, hogy ez Papp Henrik holtteste.

(Papp Henrik életrajza.)

Papp Henrik született Kassán 1864-ben. Gimnáziumi tanulmányait kitűnő eredménnyel a budai főgimnáziumban 1882-ben végezte s ugyanekkor, művészeti vonzalmának engedve, a müncheni művészeti akadémia növendékei közé iratta magát, hol 1888-ban bronz, a következő évben ezüst éremmel tüntették ki természet után készített rajzaiért. A festőiskolát Löffler vezetésével három esztendőig látogatta s közben nagy kedvvel foglalkozott a rézkarc technikájának elsajátításával is. E téren produkált munkáiért 1886-ban bronz-érmet kapott a tanári kartól. Katonai kötelezettségének eleget téve, 1896-ban a Benczúr Gyula vezetésével álló mesteriskolába lépett s egyúttal tevékeny részt vett a képzőművészeti társulat kiállításaiiban. Jelentékenyebb festményei: A hadi zászló, mely Amerikába került; Októker elseje, Melyik itt a Lizi kisasszony? (mindkettő a felesége a király birtokában) s Az üres bölső. Rézkarcok közül felemlítendőek: A börtönben, Badi Ottó, Vig társaság, Vágó Pál s Tiesza Kálmán arcképe Benczúr Gyula olajfestménye után. Az 1891-ben rendezett legyező kiállításán a műbarátok köre harmadik díjjal tüntette ki Lepkétfogó faunok című legyezőképét.

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 6-án az időjárás: változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— A király vadászik. Ischli nyaralása alatt a király legkellemesebb szórakozása a délutáni vadászat. A fürdőhely mellett, Langwies-ben vadászik már hosszú évek óta Ferenc József és ide fűződnek legszebb vadász emlékei. Tegnap délután, mint rendszeren, kiment a király vadászni a Langwiesbe. Hűvös, esős idő volt, nem kedvezett a vadászatnak. A vadak csak este hat óra felé kezdtek mutatkozni. A királynak azonban nem volt szerencséje. Egyetlen vadat sem tudott elejteni és vadászkiérete már-már kezdett kétségbeesni. Ferenc József nem fogta fel ily tragikusan a dolgot és még is vigasztalta a vadászokat:

— No, most már nem megy úgy, mint régen! De ma megpróbáljuk máskor, talán több szerencsénk lesz! A király udvari orvosai különben kezdenek aggódni az ischli vadászatok miatt. Alsó-Ausztriában mostanában esuoya, esős idők járnak és az orvosok nem tartják helyesnek, hogy a király ilyen időben is ragaszkodjon a délutáni vadászatokhoz.

— Az Aero-Klub válsága. Budapestről jelentik: Károlyi Imre gróf ma lemondott az Aero-Klub elnökségéről. Lemondásának egyrészt anyagi, másrészt pedig személyes okai vannak. A gróf lemondásával valószínűleg az Aero-Klub teljes feloszlása következik be. Tolnay Lajos igazgató, aki a társaság egyetlen szakembere, éles ellentétbe került Károlyi gróffal, aki ebből levonta a következtetést s az elnökségről lemondott. Károlyi Imre gróf tegnap nagymágócsi birtokáról levelet írt az Aero Klub igazgatóságának, amelyben bejelentette lemondását. Az elnök ma egy újságíró előtt a következőket jelentette ki:

— Olyan okai vannak lemondásomnak, amelyeket nem lehet nyilvánosságra hozni. Tegnap küldtem el lemondásomat, amelyről csak annyit mondhatok, hogy kilépésemnek, illetve lemondásomnak belső ügyek az okai. Már régóta nem volt meg az összetartás, az egyetértés az elnökség és a választmány között.

— Halált okozó meggyماغ. A parányi, pici meggyماغ melyet vigyázatlanságból, vagy rossz szokásból sokan le szoktak nyelni, végzetes szerencsétlenségnek vált okozójává tegnap délebben Igalban, mint Kaposvárról jelentik. Kioltott egy emberéletet. Egy jó módú gazdaember a kertjében sétálva, megkivánta az egyik fa mosolygó, érett, piros gyümölcsét, szakított róla s egyetlenegy mosolygó, piros gyümölcszemért fő ötte drágán, az életével fizetett. Kovács Peti János igali jó módú földbirtokos tegnap reggel a gyümölcseskertjében sétálva, az egyik meggyfáról egy szemmet leszakított s a gyümölcsessel együtt véletlenül a magot is lenyelte. Néhány óra múlva annyira rosszul lett, hogy ágyba kellett fektednie s mivel állapota mindinkább rosszabbodott, hozzátartozói beazították a kaposvári megyei kórházba, ahol az orvosok azonnal kezelés alá vették. A diagnózis megállapította, hogy Kovács János nemrégiben súlyos hasfelfúszon ment keresztül s a betegsége a meggyماغ lenyelése következtében most újból visszatért. A hozzátartozói a beteget hazaakarták szállítani Igalba, de az orvosok a beteg állapotát oly válságosnak találták, hogy az elszállítását nem engedték meg. A meggyماغ a gyomorban ugyanis még más, súlyos komplikációkat is okozott, ami rögtön operációt tett szükségessé. Az orvosok megoperálták Kovács Jánost, kivették a meggyماغot a belekből, de a szerencsétlen ember életét

már a műtét sem menthette meg. Tegnap délebben iszonyu kínok között meghalt.

— Letartóztatott rablóbanda. Brassóbol jelentik: A fogaraszármegyei és különösen a határszéli községek lakosságát a múlt évben egy 11 tagból álló román rablóbanda tartotta rettegésben. A rablók tavaly kirabolták Klein Dávid árpási kereskedőt és úgy őt, mint a feleségét súlyosan megsebesítették. A banda akkor Romániát a szökött, de most ismét visszatértek és Brassóban letartóztatták őket. Klein, aki csak nemrég gyógyult fel sérüléseiből, a szembeállításánál ráismert a banda vezérére.

— Budapest éjjel. A főváros közbiztonságára különös világot vet az a támadás, amely az éjszaka történt a legforgalmasabb utcák egyikén, a Rákóczi-úton. Ott tartott hazafelé Pezabecski Ágoston 50 éves orosz-lengyel levelező a feleségével. Beszélgetésbe voltak merülve, amikor a 30-ik számú ház előtt elébük állt egy ember, megállította őket, s beszélgetésbe elegyedett velük. Közben szerelmi ajánlatokat tett a még elég csinos asszonynak. A férj, Pezabecski Ágoston egy darabig csak tűrte a tolatkodó udvarló szemtelenkedését, de elvesztette türelmét és rászólt az ismeretlen emberre:

— Kotródjék el innen, mert mindjárt meg-tanítom tisztességre!

Amde az ismeretlen nem fogadta meg a jó tanácsot, hanem ehelyett előkapott a zsebéből egy boxert s azzal támadt neki a szerencsétlen férjnek. Ez egy darabig védekezett, de egyszerre csak olyan ütést kapott a fejére, hogy eszméletlenül esett össze. A dolog természetesen nagy zajjal járt, az asszony sikoltózott, rendőrről kiabált, de mire a rendőr valahonnan előkerült, a támadó már megugrott s most a rendőrség bottal ütheti a nyomát. Az eszméletlen állapotban lévő levelezőt a Rókus-kórházba kellett szállítani.

— A krassószörényi árvízkarosultak segítése. Lugosról táviratozzák: A krassószörényi megyei árvízkarosultak felségélyezésére tegnap Medve Zoltán főispán vezetésével vármegyei nagybizottság alakult. Az alatuló értékesleten a megyei intelligencia csaknem teljes számban megjelent. Ott voltak Hosszu Vazul dr. lugosi görög katolikus püspök, Cristea F. Miron dr. karánsebesi görögkeleti püspök, Fialka Károly nyugalmazott főispán, Bartuska Miksa vezérőrnagy, honvéddandárparancsnok, Pekics Tivadar honvédezeredő, Unachild tüzér alezeredő, Vojnich Guidó törvényszéki elnök, Burdia Sándor, Huszár Károly és Nemess Zsigmond orsz. képviselők. A bizottság védnökévé Jakabffy Imre államtitkárt, elnökévé Medve Zoltán es. és kir. kamarás, főispánt, társelnökké Hosszu Vazul dr. és Cristea Miron dr. püspököket, jegyzővé Talajdy Zoltán dr. vármegyei főjegyzőt választották meg. Lugoson, a vármegye székhelyén a hölgyek fognak házról-házra gyűjteni, az egyes járások székhelyén és Karánsebes városában a segélygyűjtés munkáját helyi bizottság fogja intézni. Itt említjük meg, hogy Domány József aradi bornagykereskedő ma 30 koronát küldött kiadóhivatalunkhoz az árvízkarosultak részére. Az adományt rendelkezési helyére juttatja a kiadóhivatal.

— A rák betegség új gyógymódja. Rómából jelentik: Sicheo fiatal római orvos új gyógyeljárást mutatott be a rák gyógyításáról. Az eljárás kipróbálása bámulatos eredménnyel járt. A római orvostársaság rendkívül kedvezően nyilatkozott a fiatal tudós felfedezéséről.

— Pályaváltottatás. Figyelemreméltónak ígérkező énekes karriér kezdetéről vettünk ma hírt. Rácz Imre, Reusz Mór aradi ecetgyáros fia, aki az „Aradi Kereskedők Takaré- és Hitel- és Pénztárára”-nak gyakornoka, már régebben tanult énekelni Weichhart Auróra énektanárnőnél. A napokban azután Budapesten járva, elhatározta, hogy énektudását bemutattja Malczky Biankának, a neves művésznőnek. A bemutatkozás várakozáson felül sikerült; a nagy művésznő el volt ragadtatva a fiatal ember rendkívüli terjedelmű és erejű basszbaritonjától és szép iskolázottságától és rábeszélte, hogy eddigi pályáját hagyja ott és képezze tovább a hangját. Rácz ilyenképen ösztönözve kezdve az országos zeneakadémia növendéke lesz.

— Kilencvennégy éves öngyilkos. Bajáról jelentik: A csöndes Bajának szomorú szenzációja van. Egy öreg, 94 éves iparos beleugrott a Sugovicába. Baján mindenki ismerte Kohn Mór-t, az öreg fehér szakállas szabómestert. Kohn a családja, az ismerősei körében sokat és szívesen beszélt az elmúlt daliás időről, negyvennyolcóról a vesztett esztendőkről, meg hősi ütközetekről. Kohn Mór az vette népszerűvé Baján, hogy ezeknek a legendás időknek maga is egyik hőse volt. A vörös sárpás hadseregben elszántsága és vitézsége folytán az őrmesterségig felvitte. A szabadságharc bukása után Baján telepedett le s ott élt sokat tengődve, sokat nyomorogva, míg gyermekeit fel nem nevelte. Az utóbbi esztendőben a gyermekei révén meglehetősen jómódba jutott. Most családi ünnepségre készülődtek az öreg 48-as házában. A legkisebb unokája menyegzőre készült. Vasárnapra volt kitűzve az esküvő napja, s már minden el volt készítve a lakodalmi háznál. Az esküvő azonban elmaradt, más helyett gyászra ült össze a Kohn család. Szombat délelőtt a zsinagógában volt az öreg Kohn. Az istentisztelet befejezése után sétára indult; lassan, topogva ment a Sugovica felé. A Deutsch-féle ház előtt egészen a parthoz lépett az öreg Kohn. Rálépett a keskeny fahidra és fejével belevetette magát a Sugovica hullámaiba. Az öreg ember teste fölött összeecsaptak a hullámok, a negyvennyolcas idők derék katonáját elnyelték a habok. Hogy mi vitte a száz év felé közelgő agastyánt az öngyilkosságra, senki sem tudja.

— Az autobusz jövedelmezősége. Egyelőre csak „papiros jövedelmezőség”-ről van szó, tehát valami nagy bizalommal nem fogadható az a költségvetési előirányzat, melyet ma tartott ülésén állított össze az autobusz felügyelő bizottság. A júliusi közgyűlésen fogja tárgyalni a törvényhatóság a gépkocsi üzem jövő évi büdzséjét, mely úgy van összeállítva, hogy az üzem évi felesége 28 ezer koronában van preliminálva. Hogy ez így legyen, ahhoz háromszázharminc ezer kilométert kell a kocsiknak befutniuk és a fentartási költség kocsikilométerenként nem lehet nagyobb 47-2 fillérnél. Tekintve azonban azt, hogy a forgalom folyton emelkedik és a kocsik napról-napra mindjobban kopnak, még a gázszobában történő karbantartás mellett sem fogja futni a 47-2 fillér. Az idei költségvetés szerint is 21 ezer korona feleslegnek kellett mutatkoznia. Nem ismerjük ennek az esztendőnek a zárószámadásait, nem tudjuk vajjon a 21 ezer korona felesleg tényleg meg van-e? Azonban sejtjük, hogy nem végződött olyan rózsásan ez esztendő, mint várták, mert a felügyelő bizottság nem ennek az esztendőnek, hanem a jövő évinek terhére rendelte meg a vaggongyárnál a négy nyári karosszériát tíz ezer koronáért, tizenhatszáz ezer koronát pedig leírásokra és amortizációkra fordítanak.

A nyári kocsik augusztus elsejére készülnek el és huszonöt személy részére lesznek berendezve.

— Harminc évi fegyházra ítelt pap. Rómából jelentik: Késő este befejeződött a hetek óta húzódó tárgyalás Adorui pap ügyében. Adorui igen kalandos mulu, züllött fiatalember, a vádlottak padjára azért került, mert Constantini plébánost meggyilkolta és elrabolta annak kétszáz ezer korona vagyonát. A tárgyalás folyamán förtelmes részletek derültek ki Adorui előző viselt dolgaiból és kiderült az is, hogy a gyilkos és az öreg plébános bűnös viszonyban voltak egymással. Tegnap este véget ért a tárgyalás, mire az esküdtek marasztaló verdiktje alapján harminc évi fegyházra ítelték a bűnös papot.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban július 5-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Nyíri József vasuti fűtőnek Sándor nevű fia, Buzás Pál napszámosnak István nevű fia, Elekcs András kocsiának Erzsébet nevű leánya. Meghalt: Nagy Károly 1 hónapos fiú, Orz Miklós 2 hónapos fiú, Kadáncz Lajos 17 éves kötélverő tanonc.

— Francia likörök legbiztosabb készítéséről — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ártárylakóhelyeken és gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST. Balnya-Lipódt, Salvator-forrás, váallat, Budapest, Budapest, II.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros törvényhatósági bizottsága július hó 13-án közgyűlést tart a következő sorrenddel: Polgármester havi jelentése. Funkelstein Józsefnek kérelme magtár bérletének meghosszabbítása iránt. Nemes Gézának ugyanaz iránti kérelme. Löbl Gyulának ugyanaz iránti kérelme. Egy Gyulának kérelme földhaszonbérletének meghosszabbítása iránt. A tanács névszerinti szavazás megejtése végett beterjeszti a kereskedők körének telek adományozás iránti kérelmét. U. az a báró Noposa Eleknek eladandó telek ügyében. U. az a tüzerlaktanya telkének parcellázása ügyében. U. az a gáji gör. kel. román egyháznak adományozandó telek ügyében. U. az a Császi Mihálynak eladandó géptelek ügyében. A tanácsnak előterjesztése a jövő év faszükségletének biztosításáról. U. az előterjesztése a Markó-dűlőn át nyitandó út ügyében. U. az előterjesztése a gyermekkorház világítása ügyében. U. az előterjesztése a Deák Ferenc-utca járdájának részbeni átöntése iránt. A parkbizottságának javaslata a városi kertészeknek megjutalmazása iránt. Nemes Gézának és Lump Vendelnek haszonbérleti szerződés átruházása iránti kérelme. Rothstein Mórnek felabbezése a tanácsnak azon határozata ellen, melylyel tőle a jég elvonatott. A tanácsnak előterjesztése a bodrozi út létesítési költségei tárgyában. A gazdasági széknek javaslata a volt Pokorny-féle földeknek értékesítése tárgyában. A tisztí ügyvédség beterjeszti az ifj. Virágos Istvánnal földhaszonbérlet iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. U. az beterjeszti Ajtay Károlylyal lakbérlet, — Höflich Sámuellel pöccgödör tisztítás, — az aradi villamosági társulattal terület használat, — Scheibel, Papoli és Eberleinall csatornázási munkák létesítése, — Oravetz Miklóssal faszállítás iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. U. az beterjeszti Schaffer Henrikkel ruha szállítási iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. Az autobusz felügyelő-bizottság beterjeszti az autobusz üzem 1911. évi költségelőirányzatát. A vármellenőrző-bizottságának javaslata a bidakon szedendő várnok tárgyában. Az építkezési bizottságának javaslata az új cigánytelep tárgyában. A város szabályozási bizott-

ságának javaslata a „Munkás Otthon” telke tárgyában. Tagányi Sándor dr.-nak kérelme a trágya telepre vonatkozó nyilatkozatoknak megváltoztatása iránt. A tanácsnak előterjesztése az Eötvös-utcai hidnak világítása ügyében.

KULISSZATITKOK.

★

(Az örült Tapolczay.) Ne tessék megijedni. Tapolczay nem örült meg. Egyáltalán nem. Ilyesmi nem jut az eszébe.

Tapi, aki Aradon már úgy érzi magát, mint otthon, a legnagyobb lelkinyugalommal, a legtökéletesebb szellemi frissességgel alszók kora délutántól késő estig a Lloydban, a végső kétségbeesésbe kergetve partnereit. Mert Tapi veszedelmesen jól játszik. Nincs olyan ember, akit ő le ne verne. A legöregebb alsósfókák, akik a tekintély magas polcáról nézték le a többi kártyázókat, Tapi megérkezésével egyszerre semmikké lettek és busan gondolnak a gyorsan letűnt régi dicsőségre.

Hogy ennek a kis históriának mégis a fenti címet adtuk, annak a magyarázata itt következik:

Pénteken este 9 órakor egy kis társaság érkezett Pesten a keleti pályaudvarra. Vendrey, a leánya, Tapolczay, Szendrey direktor és a felesége. Bevonultak a váróterembe és Vendrey aggodalmasan nézett körül.

— Baj van, baj van. Nagyon sokan vagyunk. Ebből már nem igen lesz alvás.

A váróterem zsúfolásig meg volt tömve utasokkal, akik az aradi vonatot várták.

Valamit kellene csinálni. Ha be lehetne előbb szállni és lefoglalni egy szakaszt, akkor rendben volna a dolog. De ez lehetetlen. A szigorú portás senkit se ereszt ki a beszállás jelzése előtt.

Hosszu töprengés következett ezután. Néhány percig mindenki gondolkozott, míg végre Szendrey diadalmasan ütött a fejére.

— Megvan, gyerekek. Rendben van az ügy.

— Mi az Miska, csak nincs valami ötleted? kérdezte aggodalmasan a felesége.

— De van, még pedig fényes ötlet. Hallgassatok ide. Valamelyikünk meg fog bolondulni. A többiek megfogják és beviszik egy kupéba. Oda emberfia be nem teszi a lábát.

— Nagyszerű, nagyszerű, lelkesedett a társaság. De ki lesz a bolond?

— Talán a Tata, javasolta Tapolczay. Ő elég öreg már hozzá.

Vendrey erőlyesen protestált, mire Tapolczay, Szendreyt hozta javaslatba.

— Miskát nem engedem, tiltakozott a felesége. Neki gyermekei vannak. Háttha még komolyan veszi?

Nem maradt más hátra, Tapolczaynak kellett vállalni a szerepet.

— Ugyis olyan szerepéhez, jegyezte meg Vendrey.

Tapi egy ideig tiltakozott, de a váróterem mindig jobban és jobban megtelt, úgy hogy végre is megadta magát. Vendrey és Szendrey karongták, a két nő pedig zsebkendővel a kezében szomorkán lépdelt utánuk.

— Hova tetszik? állította meg őket a szigorú portás.

Tapolczay elkezdett makogni:

— Kilimandzsaró... Sakk a királynak... Ehrlich... Ehrlich... Ehrlich...

A portás elhülve nézett rá. Vendray pedig jelentős kézmozdulattal sugta oda:

— Szegény unokaöcsém. Csöndes örült. Visszük haza Aradra. Nem szabad ingerelni!

A portás megilletődve, részvételtjes arccal nyitott utat:

— Tessék nagyságos ur, tessék. Balra a második vágány. Majd szólak a kalauznak, hogy két kupét rezerváljon. Szegény fiatalember, Mibe boldult meg?

Szendrey komolyan felelt:

— Vzt hitte magáról, hogy nagy színész. Mindig eljárt a Vigszínházba, a Nemzetibe, ott látta a színészeket és megboldult bele.

— Kár érte, vélte a portás és szánakozva nyitott kaput. Vendreyék pedig kényelmesen helyezkedtek el két kupéban és jóízűen aludtak másnap reggelig.

—ő—

(A zeneszerző.) Egy nagy budapesti bank fiatal igazgatója üres óráiban — sok van neki — szenvedélyes muzsikás. Komponál, de ezt aztán kimélet nélkül. Egy pár zeneműve már meg is jelent, csöndes derűsre hangolva azt a pár igazi muzsikust, aki véletlenül belenézett ezekbe a művekbe. A fiatal igazgató azonban keveselte ezt a dicsőséget és elhatározta, hogy eperettet ír.

Fölkereste tehát egyik, sikerekben gazdag drámaírókat, akit különben is jól ismert és följánlotta neki, hogy társuljanak egy operette megírásához.

— Csináljon egy ügyes librettót, — mondta az írónak, — a megzenésítést aztán bizza rám.

— Nagyon szívesen, — mosolygott az író, de kivel akarja megzenésíttetni?

(A vendégszerelés.) Valamelyik magán-sziniiskolának egyik nagyon csinos növendéke, aki most „végzett”, jelentkezett Krecsányi Ignácnál.

— Vendégszerelni szeretnék itt Budán — mondta az igazgatónak.

— És miben akar föllépni a kisasszony?

— Trióban, — volt a rövid válasz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, jul. 5.

Ismét volt csapadék, azonban csak jelentéktelen mennyiségben és az aratás alatt álló gabonára semmiféle károsodással nem járt.

Az idő jelenleg kedvező és remélhetőleg most már ilyen is marad.

A gabonaüzlet irányzata stagnál, nélkülöz minden élénkséget.

A mai piacon eladásra került:

200 mm. buza 8.50—9.00

200 mm. tengeri 5.30—5.40

Ó-rozs 6.50

Zab 6.30

Arpa 5.30

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 5.

Jobb kereslet és kínálat mellett elkölt 12,000 mm. néhány fillérrel magasabb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli 2 óra

arpiat arpiat

Buza 1910. októberre 9.08—9.09 9.13—9.14

Rozs 1910. októberre 6.85—6.86 6.87—6.88

Tengeri 1910. júliusra 5.40—5.41 5.41—5.42

Zab 1910. októberre 7.21—7.22 7.23—7.24

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Július 5. —

Magyar aranyjárdék 4% ... 113.20

Magyar koronajárdék 4% ... 92.35

Magyar koronajárdék 5% ... 82.75

Magy. földteherm. kötvény 4% ... 92.35

Horvát-szlavon földteherm. kötvény ... 98.50

Magyar nyaralásnyomjegy kölcsön ... 225.—

Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön ... 155.80

Osztrák járadék papírban ...	94.—
Osztrák járadék ezüstben ...	97.75
Osztrák járadék aranyban ...	116.50
Osztrák koronajárdék 4% ...	94.—
1860. évi osztrák államsorjegy ...	171.—
Osztrák-magyar bankrészevény ...	18.40
Magyar hitelbank-részevény ...	841.50
Osztrák hitelintézet részvény ...	668.—
Osztr.-magy. államvasúti részvény ...	743.50
20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.05
Német birodalmi marka ...	117.40
London vista ...	239.80
Páris vista ...	96.25
20 márkás arany ...	23.49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Július 5.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj ...	9.00—9.10
76 ...	9.10—9.20
77 ...	9.20—9.30
78 ...	9.30—9.40

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj ...	8.90—9.00
Rozs uj ...	6.80—6.70
Arpa uj ...	5.25—5.35
Zab uj ...	6.25—6.35
Tengeri régi ...	5.40—5.45

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig — rjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 142—144 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 146—148 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146—148 fillérig.

Sertéselésztszám: július hó 2. napján volt készlet 38812 darab, július 3. napján felhajtott 406 darab, július 8. napján elszállított 436 darab, július 4. napjára maradt készletben: 38.782 darab.

A hízott sertés üzlet irányzata élénkebb.

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910. július hó 6-án:

Vendrey Ferenc, Tapolczay Dezső és Vendrey Vilma vendégfelleptével:

Itt először:

Theodor és társa.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Nackey és Armont. Fordította: Salgó Ernő.

SZEMÉLYEK:

Chenerol	Vendrey F.	Trache	Gerő János.
La P nouse	Vass Jenő	Pigasse	Polgár S.
Fourette	Várnay Jenő.	Bigornot	Kulcsár L.
Theodor	Delly Lajos.	Adrienne	Novák I.én.
Clodomir	Leővey Leó.	Loulou	Vendrey V.
Malvoisier	Tapolczay D.	Juliette	Zalay Margit.

Közdets 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 6-án, szerda:

Nagy Napoleon sorozat:

1. A tüzérhadnagy és a kis mosónő. — 2. A kis dobos. — 3. — Bonaparte az Alpok közt. — 4. A vincennesi dráma. — 5. A danzigi herceg és madame Sans Gêne. — 6. Austerlitz. — 7. A császár megsebesül. — 8. A császár és az ellenség. — 9. A visszavonulás. — 10. A császár sakkjátszmája. — 11. A fon enbleau-i bucsu. — 12. Waterloo. — 13. Szent-Ilona.

Előadások délután 4.7 órától kezdve.

Este 9 órákor

Napoleon

3 felvonásban, 180 színesen vetített és 16 mozgókép-pel. Írta: Pekár Gyula.

Helyárak: I-ös hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

SZÉKELY-SELTERS

AZ EMÉSZTÉST ELŐSEGÍTI
AZ ÉTVÁGYAT FOKOZZA.

Idült gyomorbajok és az emésztő szervek hurutos bántalmainál nélkülözhetetlen. Az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza.

Aradon képviselő és nagybani raktár: Kardos Miklós, telefon 647. Kapható: Daimel Lajos, telefon 98. Dürr Kocsárd, telefon 130. Éles Ármin, telefon 44. Färber Lajos és Testvére, telefon 311. Nagy Farkas, telefon 288. Ehrenfeld Ignác stb. cégeknél és minden jobb vendéglőben és kávéházban. 6785

Szegeden

Szeged állomás mellett Bors Mihály kétemeletes modern nagy szállodája megnyitott.

2636

AKI

40 koronát heteként állandóan és könnyű szerrel keresni óhaj, az küldje címét

L. Schaechter

WIEN, 104—XVI/2.

Postfach 74. 2637

Azonnal tűz! Azonnal világosság! Patent tüszőszám!

Nem kell gyufa.

Nincsen hiba!

az egyedüli valóban jó és praktikus gyújtószerkezet, egyben világító eszköz „Imperator” lovag Auer v. Welsbach patense. Félkézettel könnyen kezelhető. — Ár 3 korona bérmentve. Előzetes fizetés vagy utánvét mellett. I. Wiener Allgem. Versandhaus, THEODOR ILLEK Wien I. Postgasse 11/9. a. 6874

Szervezők által megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Kétféle létezik. Ár: 4, 5, 8, 10 korona.

“OLLA”

Gummi kő. Könnyűség. A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező. Gummi övezet.

Kapható minden gyógy- és szertárban és drogériában.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Köszönet a szerkesztőnek, hogy a szállítását önöknek OLLA-t adja. — Az előzetes helyi kimutatás, árjegyzék és eredeti propagandá reklámot ingyen küld az OLLA gummiövezet 11/194. Praterstrasse No. 57. Raktár Aradon: Hámoss Nester, Rozsnyay Mátyás, Vajtek Kálmán.

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy az Arad, Andrassy-tér 20. sz. alatt levő NÁDLER LAJOS-féle uri és női divatüzletet átvettem.

Minthogy igen előnyös vétel folytán módomban áll dus választékú nagy raktáramat apasztás céljából

rendkívül olcsó árak mellett

kiszolgálni, igen kérem a vásárló közönséget ez alkalmat megragadni. Szíves pártfogást kérve, maradok kitűnő tisztelettel:

Németh István.

2312

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnövés előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA.

361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

ALGYÓGY

365 méter a tenger színe felett.

vasas-kénes, Erdély egyedüli 34° természetes hév-
vizű gyógyfürdője és klimatikus üdülőhely.

Hatásos gyógyerejű vize kitűnően javaltatik: Belsőleg mint ivó gymód, egymagában vagy különböző hozzátétellel:

1. Gyomor, bél, máj és epahólyag, sárgaság, epekövek.
2. Vesekövek, hólyagbántalmaknál.
3. Izomszusz és idült ízületi gyulladásoknál, továbbá az ezen bántalmaknál visszamaradt ízületi merevségeknél.
4. Különböző idegbántalmak kapcsán fellépő bémulások, csont és csont-hártyaloboknál, csonttörések esetében.
5. Bőrbántalmaknál, idült viszketegségeknek, aleshárfekélyeknek, idült izzadványok felszívását szettető esetekben.
6. Női ivarszervek betegségeinél, méh- és méhszövetközötti loboknál, hószámi zavaroknál.
7. A vérképződés gyarapítására és véralkatjavítására (anemia, chlorosis)

Mint klimatikus gyógyhely kiválóan alkalmas:

8. Lábadozók (reconvalescensek) részére, továbbá
9. Táplálkozási zavarokban szenvedők részére, ilyenek vérszegénység, fejfájás, görvélykor.

10. Az algyógyi vasas-láp pedig kitűnő sikerrel használtatik mindazon esetben, a hol a vért a belső szervektől tartósan el kell vezetni.

Lakás, kellemes és a kor igényeinek megfelelően berendezett szobák napi 1.60 kor.-tól 4 kor.

Pansio, lakás, étkezés személyenként napi 5 korona. Izraeliták részére szigorúan felügyelt rituális konyha.

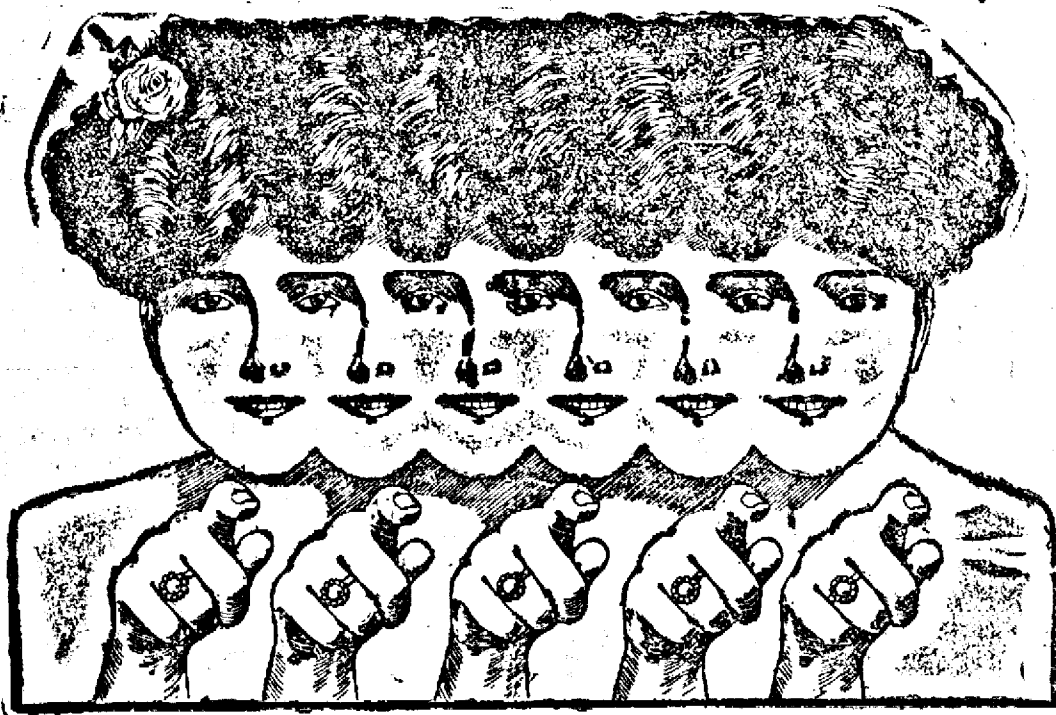
Gyönyörű kiránduló helyek, felséges természeti panorámák, kitűnő állandó cigányzene.

Vasutállomása gyorsvonatok megállóhelye Szászváros, személyvonatok megállója Romosz Algyógyfürdő, honnan kényelmes társaskocsi közlekedés van fenntartva.

Prospek ussal és felvilágosítással készséggel szolgál

a fürdőkezelőség, Algyógyfürdő.

2284

Ha ön is
nélunk veszi vagy rendeli ruháit

elesik

minden panasztól.

WITTENBERGER HERMAN Arad, Szabadság-tér (Műnz-ház.)

2311

Agytoll tisztítási vállalat!

2621

Az apósom, néhai **Deller Lipót** módszere szerint helyben, évtizedeken át folytatott tolltisztítást átvettem és változatlanul folytatni fogom.

Deller Simonné,
Batthyányi-utca 38.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok, törvénytelen gyermekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: **L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.**

678

Modern, szolid

jégszekrények

hentesek, mészárosok, vendéglősök és magánháztartások részére legjutányosabban szereshetők be

Husserl Manó

jégszekrénygyárban

Arad, Szt.-Pál-u. 11. Telefon 348.

Különlegesség

széles és légnyomás-sórtímre szekrényekben

Nem kell reklám!

Mert mindenki tudja, hogy a

temesvári ernyőgyár raktárában legolcsóbban szerezheti be

ernyő és fűző szükségletét.

Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Arad, Központi szálló mellett. (Andrássy-tér 20.)

Varga D. Dani.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jollnak

levele van a főpostán. 2631

Egy 2 ajtós

használti gésszekrény eladó Pécskai-ut 1a., Élelmiszer-üzletben. 2641

3000

tégla jutányos árban eladó. Boros Béni-tér 22. 2640

Fűszerüzlet

berendezés teljesen jókarban, esetleg áruval együtt jutányosan eladó. Bővebbet Borona-utca 53. 2635

Német nevelőnő

ajánlkozik szerény feltételek mellett. Ajánlatokat „Nevelőnő” jelíge alatt a kiadóhivatalba. 2632

Éladó

azonnal, ablakok, nagy kapuk, öntött kályhák, gázkályhák, löetető kagylók, gerendák. Úvár-tér 6. szám. 2643

Gépészt és fűtőt

keresek stabilgéppel ellátott vámmalomba Zimmermann Adám Új-Szt. Anna. 2639

Komokfutó kocsik

szép kivitelben kaphatók. Boros Béni-tér 22. 2640

30 év óta fenálló

fűszerüzlet sarkon, hol italmérés, trafik és belyeg-eladási engedély fenti évek óta gyakoroltatik, jó vevőkörrel és kimutatható jó forgalommal más vállalat miatt eladó. Bővebbet Révay-utca 10. 2619

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Szöllő birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad: Wéber Károly bankbizományi iroda, Világos. Telefon szám 20. 2477

Sampon, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Állást keres

perfekt könyvelőnő, gépiró és levelező, hosszabb irodai gyakorlattal. Elfogad bizalmi, üzletvezetői állást. Bányászatonál több évi gyakorlattal, e téren nagy jártassággal bír, bizalmi állást vállal. Kintőnően főz, a háztartás minden ágát és baromfi tenyésztést érti, gazdaságot önállóan vezet, kitűnő bizonyítványok s ajánló levelek. Ajánlatot „25 éves” jelíge alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 2598

Olcsó pénz

közvetit tisztviselő, váltó- és zálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Wéber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2473

Kiadó

július hó eisejétől 2 szobából álló garzon lakás mely irodának is igen alkalmas Weitzer J.-utca 14. sz. alatt. 2446

Kiadó

augusztus hó 1-ére, József-főherceget ut 1. számú ház II. emeleten 1 szoba, konyha és fürdőszoba. Bővebbet a házmesternél. 2627

Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legmagasabb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota. 2190

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereeltetnek TELEFON 438. TELEFON 438

Tanítóképző-intézet

I. II. III. osztályaira az előkészítő tanfolyamra jelentkezőket elfogadnak minden délelőtt 9—12 óráig (Karolina-utca 4. sz.)

V-ik felsőbb leányiskolát végzett növendékek, különböző vizsgálatokkal, magánúton is végezhetik a tanítóképző-intézet II-ik osztályát. 2642

VI-ik felsőbből szintén csak a II-ik osztályt végezhetik mint magántanulók.

Kik a különböző vizsgálatra akarnak előkészülni, július hó 15-ikéig jelentkezzenek!

Kiváló tisztelettel

Görcsös Gizella, okl. tanítónő

Jyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér. 421

Szab és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részere „Peppo”-val eceteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depillor”. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövesz alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt 1 korona.

Jdeális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER”. A világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Fürdőátvétel.

Fürdőátvétel.

Alvácza-fürdőt,

mely a nagyhalmágyi uradalom tulajdonát képezte, megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam.

Tulajdonomat képező kőnes högyögyfürdő, mely évszázadokon át izületi csúszkánál és lóhosodásoknál páratlan gyógyeredményeket mutatott fel, Arad- és Hunyadvármegye határszélén, az Arad-csanádi vasút „Alvácza” nevű állomása mellett, védett kies völgyben, gyönyörű 30 holdas parkban fekszik.

Alvácza gyógyfürdő nemcsak kitűnő gyógyhatású, hanem olcsósága által is kiválik a többi fürdők sorából.

Kellemes és a kor igényeinek megfelelően berendezett szobák havi 40 kor.-tól 60 kor.-ig.

Gyógydíjat és zenedíjat nem számítok fel.

Állandó orvos, gyönyörű kirándulohelyek, olcsó és jó élelmezés. Prospektussal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Berkovits Izidor,

fürdőtulajdonos.

2633